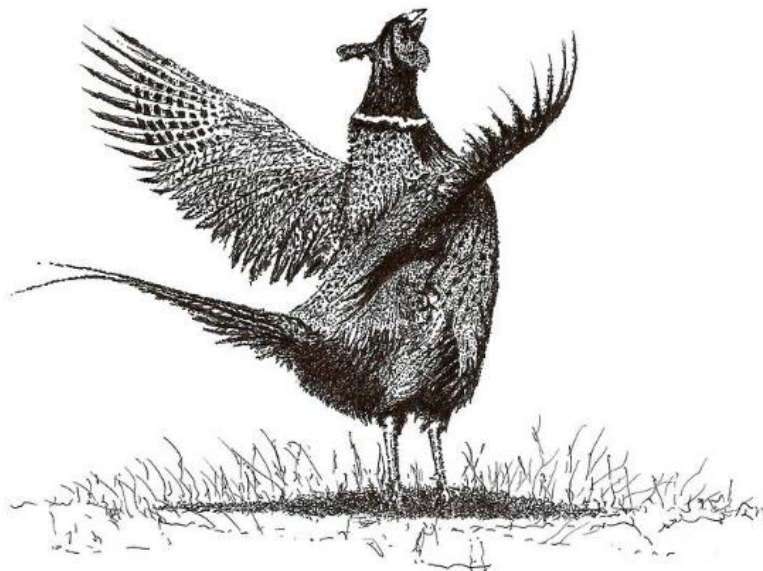

Natuurmonumenten

**RESULTATEN VAN BROEDVOGELINVENTARISATIES IN
BINNEN- EN BUITENDIJKSE TERREINEN VAN
NATUURMONUMENTEN BIJ RIVIER DE EEM IN 2014**

**RESULTATEN VAN BROEDVOGELINVENTARISATIES IN
BINNEN- EN BUITENDIJKSE TERREINEN
VAN NATUURMONUMENTEN BIJ
RIVIER DE EEM IN 2014**

Marc van Houten

VOGELWERKGROEP HET GOOI EN OMSTREKEN
Hilversum, 2014 Uitgave: 228

© Copyright 2014 – Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken Hilversum.
Overname van gegevens is alleen toegestaan met bronvermelding en na schriftelijke toestemming van de
Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken.

'Tjonge, tjonge, wat is dat weidelandschap ongelooflijk prachtig!
Je raakt er nooit op uitgekeken.'

Rinke Tolman
In *Al in die groene wei*
1953

INHOUD

Blz.

	SAMENVATTING	
1	INLEIDING	11
2	OPPERVLAKTE EN TERREINBESCHRIJVING	11
	2.1 Buitenvaart Noord	11
	2.2 Buitenvaart Zuid	11
	2.3 Zwarte Noord	11
	2.4 Bruggematen	11
	2.5 Wolkenberg	12
3	METHODE	13
4	WEERSOMSTANDIGHEDEN	14
5	RESULTATEN	14
	5.1 Buitenvaart Noord	14
	5.1.1 Toelichting bij de broedvogelsoorten	14
	5.1.2 Waarnemingen van niet-broedvogels	16
	5.1.3 Andere waarnemingen	17
	5.2 Buitenvaart Zuid	17
	5.2.1 Toelichting bij de broedvogelsoorten	18
	5.2.2 Waarnemingen van niet-broedvogels	19
	5.2.3 Andere waarnemingen	21
	5.3 Zwarte Noord	22
	5.3.1 Toelichting bij de broedvogelsoorten	22
	5.3.2 Waarnemingen van niet-broedvogels	23
	5.3.3 Andere waarnemingen	24
	5.4 Bruggematen	24
	5.4.1 Toelichting bij de broedvogelsoorten	24
	5.4.2 Waarnemingen van niet-broedvogels	25
	5.4.3 Andere waarnemingen	26
	5.5 Wolkenberg	26
	5.5.1 Toelichting bij de broedvogelsoorten	26
	5.5.2 Waarnemingen van niet-broedvogels	27
	5.5.3 Andere waarnemingen	27
6	DANKZEGGING	28
7	GERAADPLEEGDE LITERATUUR	28

BIJLAGEN

- Bijlage 1 Soorten en territoria van broedvogels van de Buitenvaart Noord in 2014, 2013, 2012, 2011, 2010, 2009, 2008, 2007, 2006, 2005, 2004, 2003 en 2002.
- Bijlage 2 Soorten en territoria van broedvogels van de Buitenvaart Zuid in 2014, 2013, 2012, 2011, 2010, 2009, 2008, 2007, 2006 en 2005.
- Bijlage 3 Soorten en territoria van broedvogels van de Zwarte Noord in 2014, 2013, 2012, 2011, 2010, 2009, 2008, 2007 en 2006.
- Bijlage 4 Soorten en territoria van broedvogels van de Bruggematen in 2014, 2013, 2012, 2011, 2010, 2009 en 2008.
- Bijlage 5 Soorten en territoria van broedvogels van de Wolkenberg in 2014, 2013, 2012, 2011, 2010 en 2009.
- Bijlage 6 Territoriakaarten per soort in 2014.
- Buitenvaart Noord
 - Buitenvaart Zuid
 - Zwarte Noord
 - Bruggematen
 - Wolkenberg

SAMENVATTING

Ook in 2014 zijn de eigendommen van Natuurmonumenten in binnen- en buitendijkse terreinen weer op soorten en aantallen broedvogels geïnventariseerd.

In de objecten Buitenvaart Noord, Buitenvaart Zuid en de Zwarte Noord geldt een weidevogeldoelstelling, in de Bruggematen en Wolkenberg een botanische.

In de Buitenvaart Noord is het voorkomen van vijftien verschillende soorten broedvogels vastgesteld. Hiervan komen vier soorten op de Rode Lijst voor: Zomertaling (1 paar), Slobeend (2 paar), Grutto (18 paar) en Tureluur (5 paar). Grauwe gans heeft voor het eerst in het gebied gebroed, Kluut kwam voor met 9 paar en de Wilde Eend ontbrak dit jaar.

In het object Buitenvaart Zuid is de aanwezigheid van zestien verschillende soorten broedvogels vastgesteld. Daaronder bevonden zich er drie van de Rode Lijst: Slobeend (3 paar), Grutto (20 paar) en Tureluur (9 paar).

De Zwarte Noord herbergde elf broedvogelsoorten. Zomertaling (1 paar), Slobeend (1 paar), Grutto (18 paar) en Tureluur (7 paar) zijn vogels van de Rode Lijst.

In de Bruggematen zijn zeven verschillende broedvogelsoorten gesignaleerd. Rode Lijst soorten in dit gebied zijn Grutto (5 paar) en Tureluur (3 paar).

In de Wolkenberg verbleven geen broedvogelsoorten van de Rode Lijst. Opmerkelijke broedvogels zijn Fazant en Waterral, met elk een paar.

INLEIDING

In het voorjaar van 2014 zijn de natuurreservaten van Natuurmonumenten langs rivier de Eem integraal gekarteerd op broedvogels. Het ging om de volgende binnen- en buitendijkse terreinen: Buitenvaart Noord, Buitenvaart Zuid, Zwarte Noord, Bruggematen en Wolkenberg. Deze gebieden worden vanaf 1999 op een gestandaardiseerde wijze geïnventariseerd. Dit rapport biedt Natuurmonumenten de mogelijkheid om de resultaten van het uitgevoerde beheer in de bovengenoemde objecten op de voet te kunnen blijven volgen en zo nodig bij te stellen. Traditioneel werd de kartering uitgevoerd door de auteur van dit rapport.

1. OPPERVLAKTE EN TERREINBESCHRIJVING

De gezamenlijke oppervlakte van de vijf onderzochte gebieden is gelijk gebleven aan die van voorgaande jaren. Aan de westzijde van rivier de Eem liggen Buitenvaart Noord (15,5 ha) en Buitenvaart Zuid (28 ha). Aan de oostzijde Zwarte Noord (11 ha), Bruggematen (6 ha) en Wolkenberg (13 ha).

In de objecten Buitenvaart Noord, Buitenvaart Zuid en de Zwarte Noord geldt een weidevogelstelling, in de Bruggematen en Wolkenberg een botanische.

1.1 Buitenvaart Noord

Als grasland valt de Buitenvaart Noord onder het type nat schraalgrasland. Percelen zijn van elkaar gescheiden door een aantal sloten. Aan de voet van de Eemdijk, aan de oostzijde van het object, was de hele telperiode veel water aanwezig.

Rietkragen, aan de noordzijde van de sloten, waren ruim twee meter hoog. In het noordelijk deel ligt een ondiepe plas met slikranden.

1.2 Buitenvaart Zuid

Dit terrein is duidelijk herkenbaar als Eemuiterswaard. De percelen zijn van elkaar gescheiden door sloten en een aantal dwarsdammen. Het object heeft veel microreliëf. Aan de voet van de Zomerdijk liggen enkele plas-dras landjes. Aan de zuidzijde hebben twee geulen aansluiting op rivier de Eem, waardoor gebiedsvreemd water het gebied kan binnendringen. Smalle rietstroken zijn langs de Eem en Buitenvaart te vinden. Aan de ooststrand staan een paar kleine wilgen.

2.3 Zwarte Noord

De Zwarte Noord is een Eemuiterswaard, gelegen aan de oostzijde van rivier de Eem. Het bestaat uit nat grasland. Met name het zuidelijke deel staat periodiek plas-dras. In het noordoostelijk deel ligt een kleine ondiepe plas met wat slikranden.

2.4 Bruggematen

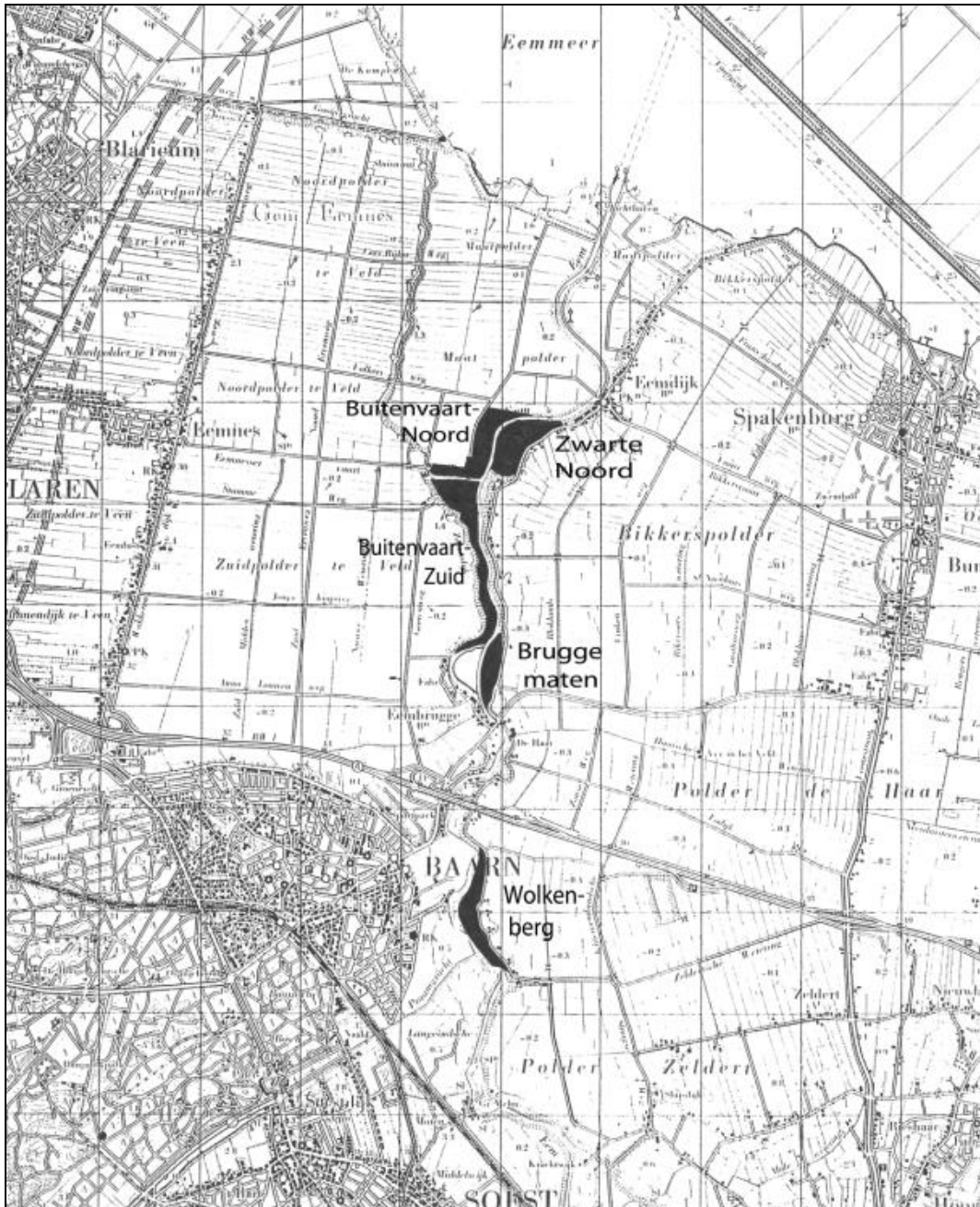
Dit gebied maakt als Eemuiterswaard deel uit van het buitendijkse systeem. Langs enkele sloten zijn verbredingen en flauwe oevers aangelegd.

2.5 Wolkenberg

Het grootste deel van deze uiterwaard bestaat uit soortenarm cultuurgrasland, met hier en daar kamgrasweiden. Aan de noordzijde ligt een steil aflopende diepe plas met op sommige plaatsen een smalle rietstrook en pitrus.

Twee verlande voormalige kleiputten, rietveldjes en wat plas-dras landjes bevinden zich iets zuidelijker. Rond de putten staat laag riet, biezen en zegge. Langs de Eem staan een reeks wilgen.

Figuur 1. Ligging en begrenzing van de geïnventariseerde gebieden in 2014.

3. METHODE

De werkwijze en interpretatie van de verzamelde gegevens zijn gelijk gebleven aan die van alle voorgaande jaren. De Buitenvaart Noord en -Zuid zijn altijd op dezelfde dag geteld. Dat geldt ook voor de Zwarte Noord, Bruggematen en Wolkenberg, gelegen aan de oostzijde van de Eem. In elk gebied zijn vijf ronden gelopen. De inventarisatiedata, tijd en telduur zijn vermeld in Tabel 1.

Uit praktische overwegingen is altijd in de vroege morgenuren geïnventariseerd, het begintijdstip viel globaal samen met zonsopkomst.

Tabel 1. Veldbezoeken, inventarisatietijd en telduur in de Buitenvaart Noord en -Zuid, de Zwarte Noord, Bruggematen en Wolkenberg in 2014.

Datum	BUITENVAART NOORD		BUITENVAART ZUID	
	Inventarisatietijd	Telduur (in min.)	Inventarisatietijd	Telduur (in min.)
05-04	7:20-8:35 uur	75	8:55-10:30 uur	95
18-04	6:45-8:00 uur	75	8:25-9:50 uur	85
03-05	6:05-7:15 uur	70	7:30-9:10 uur	100
17-05	5:45-6:45 uur	60	7:10-8:45 uur	95
06-06	5:25-6:15 uur	50	6:40-7:35 uur	55
Totaal		330		430

Datum	ZWARTE NOORD		BRUGGEMATEN		WOLKENBERG	
	Inventarisatietijd	Telduur (in min.)	Inventarisatietijd	Telduur (in min.)	Inventarisatietijd	Telduur (in min.)
06-04	7:00-8:15 uur	75	8:30-9:00 uur	30	9:10-9:50	40
19-04	6:40-7:45 uur	65	7:55-8:30 uur	35	8:40-9:35	55
04-05	6:05-7:15 uur	70	7:30-8:00 uur	30	8:20-9:40	80
18-05	5:30-6:10 uur	40	6:30-7:20 uur	50	7:35-8:10	35
08-06	5:30-6:05 uur	35	6:25-7:10 uur	45	7:25-8:25	60
Totaal		285		190		270

In 2014 is 5:30 uur besteed aan inventarisatietijd in Buitenvaart Noord, in Buitenvaart Zuid 7:10 uur, Zwarte Noord 4:45 uur, Bruggematen 3:10 uur en Wolkenberg 4:30 uur.

4. WEERSOMSTANDIGHEDEN

Met een gemiddelde temperatuur in De Bilt van 11,2 °C, was de lente van 2014 de op één na zachtste sinds het begin van de regelmatige waarnemingen in 1706. De afgelopen winter eindigde daardoor ook al bij de zachtste in drie eeuwen.

De hoeveelheid neerslag dit voorjaar is uitgekomen op 162 mm regen tegen een langjarig gemiddelde van 172 mm. Met name maart was een droge maand. Ook in april viel met 38 mm wat minder dan de gebruikelijke 44 mm regen. Mei was nat met een neerslagsom die gemiddeld over het land is uitgekomen op 98 mm tegen 61 mm normaal.

De lente was zonnig met gemiddeld over het land 597 zonuren tegen een langjarig gemiddelde van 517 uren zonneschijn. Maart was record zonnig met landelijk 208 zonuren tegen 125 normaal. In april week het aantal zonuren met 178 nauwelijks af van normaal. Mei was wat aan de sombere kant met 209 zonuren tegen normaal 213.

Het waren goede dagen om te inventariseren en de weersomstandigheden vormden geen belemmerende factor op de territoriale gedragingen.

5. RESULTATEN

5.1 BUITENVAART NOORD

Alweer het zestiende jaar dat dit object bezocht is. In 2014 vestigden zich vijftien broedvogelsoorten, in 2013 waren dat er nog maar negen (Van Houten 2013). Grauwe Gans is als broedvogel een nieuweling in de Buitenvaart Noord. Knobbelzwaan, Bergeend, Zomertaling, Slobeend, Scholekster en Kleine Karekiet zijn soorten die na een aantal jaren weer in het gebied gebroed hebben. Wilde Eend kon niet meer als broedvogel worden gekarteerd (Bijlage 1).

Na het dramatische jaar 2013 met 42 broedvogels is dit aantal gelukkig toegenomen, nu met 66. Er waren vier broedvogelsoorten van de Rode Lijst (Van Beusekom *et al.* 2005). Deze kwetsbare broedvogels zijn Zomertaling, Slobeend, Grutto en Tureluur.

5.1.1 Toelichting bij de broedvogelsoorten

Knobbelzwaan 1 territorium

In zestien jaar broedvogels inventariseren in de Buitenvaart Noord is dit de zesde keer dat de Knobbelzwaan hier broedt. In 2006 was de laatste keer.

Grauwe Gans 1 territorium

Opvallend genoeg heeft deze soort dit jaar voor het eerst gebroed in dit telgebied.

Bergeend 1 territorium

Vorig jaar geen territorium, dit jaar weer een. Jonge vogels zijn niet waargenomen.

Krakeend 4 territoria

Vier territoria dit teljaar van deze eend, tegen twee in 2013. Op 17 mei werd een familie met acht pullen gezien.

Zomertaling 1 territorium

Twee voorgaande jaren geen Zomertaling in de Buitenvaart Noord. Dit jaar gelukkig weer een.

Slobeend 2 territoria

Na een jaar zonder broedgevallen, dit jaar weer twee van deze fraaie eend.

Waterhoen 1 territorium

Op 5 april en op 17 mei is een roepende vogel gehoord, voldoende voor een territorium.

Meerkoet 6 territoria

Een verdubbeling van territoria ten opzichte van vorig jaar. Mogelijk dat deze soort profiteert van de zachte winter. Drie families zijn waargenomen.

Scholekster 2 territoria

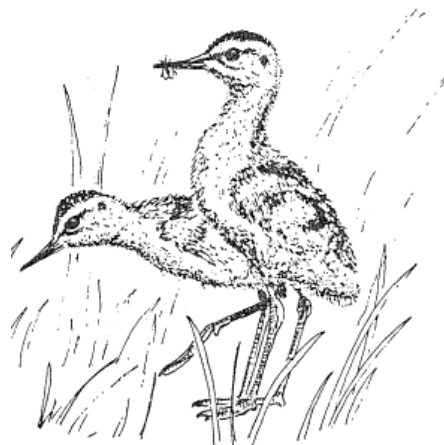
Na een jaar van afwezigheid nu weer twee broedgevallen van de Scholekster. Buiten het telschema is een ouderpaar met pullen waargenomen.

Kluut 9 territoria

Na het record broedsels van vorig jaar kan het alleen maar minder gaan. Van elf naar negen legsels is nog steeds een heel mooi aantal. Op het slik zijn drie nesten gelokaliseerd, op kort gras twee en in enigszins hogere vegetatie vier. Tijdens de derde telronde, op 3 mei, waren totaal 30 exemplaren in het noordelijk deel te vinden, waarvan elf paar. Op 17 mei werden 34 exemplaren geteld, inclusief broedende vogels. De eerste pullen zijn op 6 juni waargenomen. Op 13 juni verbleven er achttien foeragerende kuikens op het slikveld.

Kievit 10 territoria

Net als in 2013 ook dit jaar tien broedparen van de Kievit in de Buitenvaart Noord. Op 18 april zijn alle nesten gelokaliseerd. Op 3 mei zijn op drie plaatsen pullen gezien en door vier paar alarm geslagen.

Grutto 18 territoria

Een enorme toename van de Grutto. Vorig jaar nog tien broedpaar. Opvallend is de verspreiding van territoria over het hele gebied (zie de territoriakaart in Bijlage 6). Op 17 mei gingen er zeventien alarmerende vogels de lucht in.

Tureluur 5 territoria

Ook deze soort is toegenomen van twee paar vorig jaar naar vijf dit teljaar. Op 17 mei zijn er op vier locaties kuikens gezien.

Kleine Karekiet 3 territoria

Na een jaar van afwezigheid is deze soort weer present in de Buitenvaart Noord.

Rietgors 2 territoria

Een toename van de Rietgors, in 2013 nog maar een territorium. De locaties lagen in de noordelijke rietstrook van het gebied.

5.1.2 Waarnemingen van niet-broedvogels

Knobbelzwaan Twee paar verbleven op 3 mei in de plas

Kolgans Een solitaire vogel is op 18 april, 3 en 17 mei gezien.

Grauwe Gans Evenals voorgaande jaren bezochten Grauwe Ganzen de Buitenvaart Noord. Op 5 april waren er acht vogels aanwezig, waarvan een familie met jonge pullen, en een solitaire Grauwe Gans. Op 18 april zijn er 23 exemplaren gezien. Veertien exemplaren en een familie konden op 3 mei worden waargenomen.

Wintertaling Op 5 april, tijdens de eerste telronde, zijn er naast drie mannetjes en een vrouwtje Wintertaling, nog twee paartjes aangetroffen.

Wilde Eend In 2013 waren er nog twee broedgevallen van deze eend. Dit jaar niet één. Losse waarnemingen waren er wel. Op 5 en 18 april zijn er op beide dagen vier woerden gesignaleerd.

Scholekster Op 18 april is de 'eerste' Scholekster foeragerend in de plas gezien.

Kluut Vier paar inspecteerden hun komend broedgebied op 5 april.

Bonte Strandloper Drie druk foeragerende exemplaren zijn op 5 april langs de plas gezien.

Kemphaan Tijdens de telling van 18 april werden er twee foeragerende haantjes langs een slootrand waargenomen.

Watersnip Op 5 april waren er drie Watersnippen in het gebied. Tijdens de tweede ronde, op 18 april, zijn er twee gezien, net als op 3 mei.

Grutto Op 5 april verbleven er 330 Grutto's in de plas, op zo'n 55 exemplaren na stonden ze te rusten. De rest liep elkaar kibbelend voor de poten. Zeker 105 vogels waren op 18 april in rust. Zo'n twintig exemplaren waren nog niet uitgekleurd naar zomerkleed.

Regenwulp Een langs de plas rustende Regenwulp is op 3 mei door een Grutto weggejaagd.

Tureluur Zeven Tureluurs foerageerden op 5 april in de plas, op 18 april was dit er nog maar een.

Witgatje Twee aanvliegende Witgatjes landden op 18 april langs een slootrand en begonnen direct te foerageren.

Bosruiter Twee Bosruiters zochten voedsel op 3 mei onder aan de Eemdijkvoet.

Oeverloper Langs de plas is tijdens de derde telronde, op 3 mei, een Oeverloper gezien.

Visdief Een Visdief werd op 3 mei boven de plas waargenomen. Gedoken werd er niet.

Houtduif Twee exemplaren zochten voedsel in het gebied op 3 mei.

Postduif Zeven Postduiven, mogelijk van een duivenmelker uit Eemdijk, foerageerden op 3 mei in het telgebied.

Witte Kwikstaart Al twee jaar geen territorium van deze soort. Maar éénmaal, op 3 mei, is een exemplaar waargenomen.

Gaai Een niet alledaagse Gaai vloog op 18 april laag over het gebied richting zuidoost.

5.1.3 Andere waarnemingen

Haas Een Haas is tijdens de eerste telronde op 5 april gezien, terwijl er op 18 april vijf exemplaren gesignaleerd zijn. Op 3 mei was het weer een enkel exemplaar.

Groene Kikker Op twee plaatsen zijn er op 17 mei Groene Kikkers in het gebied gehoord.

5.2 BUITENVAART ZUID

In de Buitenvaart Zuid is zestien het aantal broedvogels wat voor het derde achtereenvolgende jaar is vastgesteld. Grauwe Gans is na een jaar van afwezigheid weer als broedvogel gekarteerd, Kuifeend is na zes jaar weer terug. Soepgans, vorig jaar nog zeven broedgevallen, en Bergeend zijn niet meer als broedvogelsoorten

opgenomen (Bijlage 2). Ook in dit object is het aantal territoria toegenomen, van 66 in 2013 naar 74 dit teljaar. Slobeend, Grutto en Tureluur zijn soorten van de Rode Lijst.

5.2.1 Toelichting bij de broedvogelsoorten

Fuut 1 territorium

Het nest van een Fuut is vrijwel op dezelfde locatie als in 2013 gesignaleerd. Het broedsel was succesvol, op 17 mei zijn drie pullen waargenomen.

Grauwe Gans 3 territoria

In 2013 niet één territorium, dit jaar drie. Drie nesten zijn gevonden met vijf, negen en twaalf eieren.

Canadese Gans 2 territoria

Dit jaar twee nesten van de Canadese Gans, vorig jaar vier. Ook nu weer langs de zuidrand van het telgebied. Een nest met één ei en zeven eieren zijn gevonden.

Krakeend 2 territoria

Vorig jaar nog drie territoria van de Krakeend, dit jaar twee.

Wilde Eend 4 territoria

Gelukkig weer een kleine opleving voor deze soort. Vorig jaar één broedgeval, dit jaar vier. Alle vier de legsels zijn uitgekomen. Van twee nesten konden de kuikens geteld worden, zes en zeven exemplaren.

Slobeend 3 territoria

In elk van de drie natte gedeelten van de Buitenvaart Zuid, in het noorden, midden en zuiden, is een territorium van deze fijne soort gekarteerd. Op 18 april was de inventarisator getuige van een vrouwtje met afleidingsgedrag (vleugel hangen).

Kuifeend 1 territorium

Na zes jaar heeft er weer een Kuifeend in de noordelijke rietkraag gebroed.

Meerkoet 4 territoria

In dit telgebied lijkt het erop dat de Meerkoet niet geprofiteerd heeft van de zachte winter. Nog nooit is er zo'n laag aantal territoria gekarteerd. In ieder geval zijn er twee legsels uitgekomen.

Scholekster 5 territoria

Dit jaar zit de Scholekster weer op het oude niveau. Vorig jaar nog drie nesten.

Kievit 14 territoria

In 2013 zestien paar Kieviten dit jaar veertien. Zeven broedende vogels zijn gelokaliseerd. Het merendeel verbleef in het noordelijk deel.

Grutto 20 territoria

Een fantastisch resultaat. Op een jaar na zijn in 2014 het hoogste aantal territoria gekarteerd in de Buitenvaart Zuid (26 territoria in 2011). Op 17 mei alarmeerden er maar liefst 34 oudervogels.

Tureluur 9 territoria

Het aantal territoria van de Tureluur is in 2014 hoog te noemen. Vorig jaar nog vijf, dit jaar negen.

Witte Kwikstaart 1 territorium

Het enige territorium van de Witte Kwikstaart lag op het schiereiland in het zuiden. Vorig jaar werd daar ook een paar gekarteerd.

Rietzanger 2 territoria

Twee territoria waren in de noordelijke rietkraag te vinden, vorig jaar een. Op 17 mei is de fraaie balts van deze soort gezien.

Kleine Karekiet 2 territoria

Dit is het derde jaar op rij dat deze soort achteruit gaat. Dit jaar twee territoria, tegen drie vorig jaar.

Rietgors 2 territoria

Net als in 2013 zijn er langs de Buitenvaart twee territoria gekarteerd.

5.2.2 Waarnemingen van niet-broedvogels

Aalscholver Een vlaggende Aalscholver is op 17 mei langs de slenk waargenomen.

Blauwe Reiger Dit jaar opvallend meer Blauwe Reigers. Mogelijk dat deze vorstgevoelige soort heeft geprofiteerd van de zachte winter. Een vogel stond op 5 april langs een slootrand. Tijdens de tweede telronde, op 18 april, zijn er drie vogels waargenomen. Op 3 mei vijf vissende vogels. Drie exemplaren verbleven op 17 mei op het schiereiland.

Lepelaar Een enkele vogel is op 5 april langs een sloot gezien. Tijdens de telling van 17 mei kon een actief foeragerende Lepelaar worden waargenomen.

Knobbelzwaan Een mannetje verbleef op 18 april in het natte gedeelte in het noorden.

Kolganzen Drie Kolganzen zijn op 5 april waargenomen.

Grauwe Gans Ook in dit gebied Grauwe Ganzen. Op 5 april drie groepjes met twee maal zes en een maal zeven exemplaren. Tijdens de ronde van 18 april zijn er achttien gezien. In het noordelijk deel zijn er op 3 mei 36 Grauwe Ganzen geteld.

Canadese Gans Een familie is op 5 april gezien. Een oudervogel drukte zich opvallend bovenop een stalen damwand om onopvallend te zijn voor langskomende roeiers. Zeven exemplaren zijn op 18 april waargenomen.

Brandganzen Tijdens de eerste telronde op 5 april zijn er twaalf Brandganzen gezien, daarnaast een familie met pullen van nog geen week oud. Twee foeragerende paren en zes 'losse' exemplaren zijn op 18 april geteld, op 3 mei waren er zes vogels in het telgebied. Totaal dertien vogels zijn er op 17 mei geteld, zij bevonden zich op het schiereiland.

Nijlgans Op 5 april werden er twee luid roepende Nijlganzen laag vliegend over het gebied gezien, terwijl er een paar op het schiereiland in het zuiden aanwezig was. Een paartje Nijlgans verbleef op 17 mei in het gebied.

Zomertaling In de noordelijk gelegen plas verbleef op 18 april een mannetje van deze eend.

Buizerd Een vogel vloog op 5 april van de grond op richting west. Tijdens de tweede telronde, op 18 april, trok een op de grond zittende Buizerd veel vogels aan. Drie Grutto's en zes Kieviten vlogen rond de vogel, waarbij een Kievit de Buizerd zelfs herhaaldelijk met zijn vleugels sloeg. De Buizerd zat op een ongedefinieerde prooi. Tijdens een broedvogelronde is niet eerder een succesvolle predator waargenomen in de Buitenvaart Zuid (vanaf 2005). Een kalme vogel op een paaltje werd op 17 mei gezien.

Fazant Een haan is op 5 april waargenomen, bedaard lopend naar een drinkplaats in het midden van het gebied.

Kluut Twee foeragerende Kluten zijn op 3 mei in een slikveldje gezien.

Watersnip Twee druk foeragerende Watersnippen zijn op 5 april langs een slootkant gesignaleerd en een opvliegend exemplaar ging richting noordoost. Zonder debet van de inventarisator vlogen er op 18 april twee Watersnippen uit het gebied.

Wulp Acht roepende Wulpen vlogen op 3 mei over richting noord.

Bosruiter Een foeragerende vogel is op 18 april langs een noordelijk gelegen slikrand gezien.

Oeverloper Een scharrelend exemplaar is op 3 mei waargenomen langs de zuidelijke slenk.

Groenpootruiter Op 3 mei zijn er twee exemplaren gezien. Zij vlogen weg richting zuid.

Zwartkopmeeuw Twee fraaie Zwartkopmeeuwen verbleven op 5 april aan de buitenrand van een groep Kok- en Stormmeeuwen. Deze soort waggelt meer in vergelijking met de twee andere soorten.

Kokmeeuw Zeker 260 Kokmeeuwen zijn op 5 april geteld. Al deze foeragerende vogels verbleven in het noordelijk deel van dit object. Twintig exemplaren waren op 18 april op het zuidelijke schiereiland te zien en een enkele vogel op 3 mei.

Stormmeeuw Op 5 april zijn er 40 Stormmeeuwen voedsel zoekend in het noordelijk deel gezien.

Kleine Mantelmeeuw Deze soort is op 5 april betrap met een ganzenkuiken in de snavel, zoekend naar een rustig plekje.

Zilvermeeuw Een solitaire vogel is op 3 mei waargenomen.

Houtduif Een enkele vogel deed op 5 april het gebied aan om te foerageren.

Koekoek Een roepende Koekoek vloog op 3 mei boven de rietkraag langs de noordgrens van de Buitenvaart Zuid.

Gierzwaluw Deze soort is vanaf 17 mei gezien in het gebied.

Boerenzwaluw Ook deze vogel is vanaf 17 mei tijdens elke telling jagend boven het gebied waargenomen.

Huiszwaluw Hetzelfde geldt voor deze zwaluw.

Ekster Op 18 april zat een Ekster op een weidepaaltje.

Zwarte Kraai Een exemplaar overzag het gebied vanaf een hekwerk op 17 mei.

Putter Een foeragerende Putter is op 3 mei gezien.

5.2.3 Andere waarnemingen

Haas Zowel op 18 april en 3 mei zijn er drie Hazen waargenomen. Op 17 mei is er een exemplaar waargenomen.

Mol Molshopen zijn hier en daar gezien. Zelfs op het natte schiereiland in het zuiden.

Muis spec. Aan de voet van de Zomerdijk wemelde het van de muizenholletjes.

Groene Kikker Op 17 mei zijn er op twee plaatsen Groene Kikkers gehoord.

5.3 ZWARTE NOORD

In de Zwarte Noord is het aantal broedvogelsoorten met een soort afgenomen, dit jaar elf. Grauwe Gans en Witte Kwikstaart zijn als broedvogels verdwenen. Verheugend is dat de Zomertaling, na drie jaar van afwezigheid, weer terug is als broedvogel.

Het aantal territoria is dit jaar 47, het laagste in de reeks van tellingen (Bijlage 3). Soorten van de Rode Lijst zijn Zomertaling, Slobeend, Grutto en Tureluur.

5.3.1 Toelichting bij de broedvogelsoorten

Canadese Gans 1 territorium

Net als vorig jaar is het enige nest van deze soort aangetroffen op een eilandje, van nog geen vierkante meter, in een brede sloot.

Krakeend 2 territoria

Dit jaar twee broedgevallen van deze eend, vorig jaar nog maar een.

Wilde Eend 1 territorium

Net als in 2013 een territorium in de Zwarte Noord.

Zomertaling 1 territorium

Na drie jaar van afwezigheid eindelijk weer een broedgeval van deze fraaie vogel.

Slobeend 1 territorium

Dit jaar een paar, vorig jaar nog drie broedgevallen van de Slobeend.

Kuifeend 1 territorium

Ook deze soort is van drie territoria naar een gegaan.

Meerkoet 5 territoria

Alle nesten bevonden zich in het zuidelijk deel van het telgebied. Vier van de vijf nesten zaten in een flinke bos pitrus. Vorig jaar zijn er vier broedgevallen vastgesteld.

Scholekster 2 territorium

Ten opzichte van 2013 is het aantal territoria gezakt van drie naar twee.

Kievit 8 territoria

Dit jaar acht broedgevallen van de Kievit, vorig jaar nog dertien. Er zijn op 4 mei zeven verschillende families waargenomen.

Grutto 18 territoria

Dit jaar 18 territoria van de Grutto. Een behoorlijk aantal in de reeks broedvogelinventarisaties. Op 4 mei zijn 27 alarmerende Grutto's geteld, de meeste

in de twee zuidelijkste percelen. Die dag is een felle Grutto waargenomen die een Haas verjaagd.

Tureluur 7 territoria

Ook voor de Tureluur was 2014 een goed broedjaar, met zeven territoria tegen vijf in 2013. Op 4 mei gingen er elf alarmerende vogels de lucht in.

5.3.2 Waarnemingen van niet-broedvogels

Blauwe Reiger Een vissende vogel is op 6 april langs een sloot gezien.

Knobbelzwaan Twee Knobbelzwanen zijn op 4 mei waargenomen.

Grauwe Gans Op 6 april waren zes Grauwe Ganzen in de plas aanwezig, daarnaast nog dertien vogels en een familie verdeeld over de Zwarte Noord. Twee families, met zeven en tien pullen, zijn op 19 april geteld. Tijdens de derde telronde, op 4 mei, was er een groepje van acht vogels en twee families te zien.

Canadese Gans Drie Canadese Ganzen zijn op 4 april in het gebied geteld.

Bergeend Een solitair mannetje verbleef op 6 april in de Zwarte Noord. Een paar en een mannetje zijn op 19 april gezien. Opnieuw is er op 4 mei een foeragerend mannetje waargenomen en een paar in het noordelijk deel.

Smient Vijf paar Smienten en twee alleenstaande vrouwtjes zijn op 6 april gesignaleerd.

Wintertaling Zes paar en een solitair mannetje zijn op 6 april waargenomen, daarnaast nog drie paar in de plas en drie paar in het natte gedeelte in het zuiden. Tijdens de tweede telronde, op 19 april, zijn de laatste Wintertalingen in de Zwarte Noord waargenomen, een paar in een slootje in het zuidelijk deel.

Krakeend Tijdens de eerste telronde, op 6 april, is er een paar, een mannetje en twee vrouwtjes met een mannetje waargenomen. Een mannetje alleen foerageerde op 19 april in de plas. Een paar is op 4 mei in de ondiepe plas gesignaleerd.

Wilde Eend Een paartje Wilde Eend foerageerden op 6 april in de plas. Op 4 mei is een solitaire woerd waargenomen.

Soepeend Een Soepeend woerd is op 19 april in de plas gezien.

Zomertaling Een paartje Zomertaling was op 19 april in de plas te vinden.

Slobeend Negen mannetjes en zes vrouwtjes waren op 6 april in de poel aan het rondjes draaien, op 4 mei zijn er vijf paartjes waargenomen.

Kuifeend Op 19 april was er een paartje Kuifeend in de plas aanwezig. En vijf paar zijn hier op 4 mei gezien.

Fazant Bijna traditioneel is er weer een haan gezien. Op 6 april kuierde de vogel doodleuk tussen de weidevogels.

Kluut Tijdens de eerste telronde, op 6 april, foerageerde er een Kluut langs de oever van de plas. Op 19 april verbleven er hier acht vogels en op 4 mei een solitaire Kluut.

Watersnip Een groepje van twee en vier Watersnippen foerageerden langs een sloot op 6 april.

Grutto Vier Grutto's waren op 4 mei zich in de plas aan het poetsen

Wulp Twee clubjes overtrekkende Wulpen, van twee en acht vogels, trokken op 19 april over richting zuidoost.

Witte Kwikstaart Dit jaar geen territoria van deze soort. Maar een waarneming en wel op 6 april van een exemplaar.

5.3.3 Andere waarnemingen

Haas Zeven Hazen zijn tijdens de eerste telronde, op 6 april, waargenomen en op 19 april vier exemplaren. Ook op 4 mei zijn er vier gesignaleerd.

Mol Molshopen van deze soort zijn hier en daar in de Zwarte Noord gezien.

5.4 BRUGGEMATEN

De vorig jaar ingezette afname van het aantal territoria (21) kon in 2014 weer worden bijgesteld naar 25. Het aantal soorten is blijven steken op zeven. Terug van weggeweest is de Kolgans. Krakeend werd niet meer als broedvogel vastgesteld (Bijlage 4). Rode Lijst soorten in dit gebied zijn Grutto en Tureluur.

5.4.1 Toelichting bij de broedvogelsoorten

Kolgans 1 territorium

Na een jaar van afwezigheid weer een broedgeval. Een nest met acht eieren in een flinke pol pitrus is op 19 april ontdekt.

Wilde Eend 1 territorium

Net als in 2013 ook dit jaar een territorium van de Wild Eend. Eieren zijn succesvol uitgekomen, op 4 mei is er een familie gezien.

Meerkoet 6 territoria

Een topjaar voor de Meerkoet in de Bruggematen. Nog nooit zijn er zoveel broedsels geweest. Vijf nesten zijn gevonden, elk in een pol pitrus. Aantal eieren waren vier (1x), zeven (3x) en acht (1x).

Scholekster 2 territoria

Dit jaar twee broedgevallen van de Scholekster. Op 4 mei werd de inventarisator behoorlijk 'uitgescholden' door drie alarmerende vogels.

Kievit 7 territoria

Net als vorig jaar ook nu weer zeven territoria. Zes nesten zijn gelokaliseerd. Kennelijk kwam er op 19 april een Grauwe Gans te dicht bij een Kievitsnest. Met afleidingsmanoeuvres, als verlamningsverschijnselen (vleugel laten hangen), lokte de Kievit de gans bij het nest weg. Op 4 mei zijn er acht alarmerende vogels geteld.

Grutto 5 territoria

Net als in 2013 dit jaar ook weer vijf territoria. Op 4 mei werd er door tien Grutto's flink gealarmeerd. Een uitkomstpercentage van 100%!

Tureluur 3 territoria

Op 4 mei gingen er zes Tureluurs de lucht in. Terwijl er ook zes territoria zijn gekarteerd.

5.4.2 Waarnemingen van niet-broedvogels

Grauwe Gans Twaalf grazende Grauwe Ganzen zijn op 6 april gezien. Vier families waren op 19 april enorm schuw, bij het zien van de inventarisator renden ze naar rivier de Eem. Aantal pullen vier, vijf, zes en zeven. Tijdens dezelfde ronde zijn er vier adulte vogels geteld.

Soepgans Twee Soepganzen verbleven op 6 april in het gebied en drie exemplaren op de 19e. In het zuidelijke deel verbleven op 4 mei tien bonte Soepganzen.

Canadese Gans Alleen op 6 april zijn er twee paar Canadese Ganzen gezien.

Bergeend Tijdens de eerste telronde, op 6 april, is een duttende vogel waargenomen. Zowel op 19 april als op 4 mei werd een mannetje gezien.

Krakeend Maar een maal zijn er Krakeenden in de Bruggematen gezien. Op 4 mei verbleef een paartje in een klein plasje. Vorig jaar was de soort nog broedvogel.

Wintertaling Op 19 april is een foeragerend paartje in een slikkig veldje onder de Eemdijk opgemerkt.

Waterhoen Een gras grazend Waterhoen is op 6 april opgemerkt.

Watersnip Twee Watersnippen waren op 19 april langs de rand van een droogvallend plasje aan het foerageren.

Kokmeeuw Tijdens de eerste telronde, op 6 april, zijn er dertien foeragerende Kokmeeuwen waargenomen.

Houtduif Drie Houtduiven verbleven op 4 mei in de kale boom in het noorden.

Witte Kwikstaart Op 19 april trokken zo'n 35 Witte Kwikstaarten laag over het gebied naar het noorden.

Kauw In de kale, dode boom zat op 4 mei een Kauw.

Spreeuw In de enige boom in de Bruggematen verbleef op 4 mei een Spreeuw.

5.4.3 Andere waarnemingen

Haas Op 19 april is er een Haas gesignaleerd en op 4 mei zelfs zeven exemplaren.

Mol Molshopen in het gebied wijzen op het voorkomen van deze soort in de Bruggematen.

5.5 WOLKENBERG

Dit is het derde jaar op rij dat er acht verschillende broedvogelsoorten het gebied waardig keurden. Zowel Fazant als Waterhoen hebben hier eerder gebroed. Knobbelzwaan en Waterral zijn nieuwe broedvogels in de Wolkenberg (Bijlage 5).

5.5.1 Toelichting bij de broedvogelsoorten

Knobbelzwaan 1 territorium

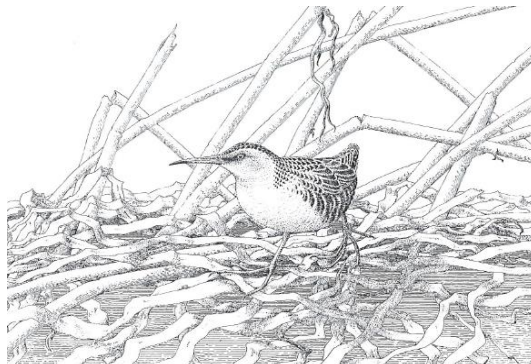
Een nieuwe soort in de Wolkenberg. Tijdens de tweede telronde, op 19 april, is een paartje bij het nest waargenomen. Maar op 4 mei bleek het nest, met drie eieren, verlaten. De oorzaak van deze verstoring is onbekend.

Wilde Eend 1 territorium

Een nest werd opgemerkt in het riet van de rechthoekige plas. Op 19 april is een vrouwtje met pullen gezien.

Fazant 1 territorium

De korte kuchhoest van een Fazantenhaan was op 6 april waar te nemen. Tijdens de tweede telronde, op 19 april, liep een haan over een slikvlakte nabij een voormalige kleiput. Op 4 mei was gekraai en vleugelschudden in dit telgebied te horen. Een lage voedersilo voor het bijvoeren van Fazanten was in het gebied aanwezig. Volgens de Flora- en Faunawet (artikel 37, lid 2) is het 'bevorderen van de wildstand door middel van bijvoeren verboden'. De persoon die hier mee te maken heeft is erop aangesproken door beheerder Natuurmonumenten.

Waterral 1 territorium

Het onmiskenbare knorrende, kreunende geluid van een Waterral is tijdens de tweede telronde, op 19 april, gehoord. Een geluidloos vliegende vogel, met leigrijze kop en borst, rode snavel en hangende gelige poten is op 4 mei waargenomen. Fantastische soort.

Waterhoen 1 territorium

Na vier jaar eindelijk weer een territorium van deze vogel. Op 6 april is een stille, opvliegende Waterhoen waargenomen. Op 4 mei werd de soort gehoord.

Meerkoet 4 territoria

Vorig jaar drie broedgevallen. Dit jaar lagen alle vier de territoria rond de strak uitgegraven plas. Opvallend was dat er twee nesten, elk in een pol pitrus en gevonden op 19 april, op 4 mei verdwenen waren. Hoe dit heeft kunnen gebeuren is onbekend gebleven. Meer verborgen nesten, in een rietstrook, zijn wel gewoon uitgekomen.

Merel 1 territorium

Net als in 2013 ook dit jaar een broedgeval van deze vogel.

Rietgors 3 territoria

Vorig jaar nog een territorium voor de Rietgors, dit jaar drie.

5.5.2 Waarnemingen van niet-broedvogels

Blauwe Reiger Reigers zie je niet veel in de Wolkenberg, op 6 april is een vogel gezien en op 4 mei vloog een exemplaar uit de poel.

Wilde Eend Een enkele woerd werd op 6 april helemaal in het zuidelijk deel waargenomen. Op 19 april weer een man alleen, ditmaal in een kleiput.

Watersnip Op 6 april vlogen er respectievelijk een en twee maal drie Watersnippen op. Op 19 april zijn er twee foeragerende vogels opgemerkt.

Bokje Een opvliegend en snel dalend Bokje is op 6 april gezien.

Ijsvogel Een Ijsvogel vloog op 4 mei in een streep vanaf de Eemoever over het gebied richting noordoost.

Zwarte Kraai Een Zwarte Kraai overkeek op 4 mei het gebied vanaf een weidepaaltje.

Ringmus Een clubje van vijf Ringmussen zaten op 6 april in een lage boom in een rietveld.

5.5.3 Andere waarnemingen

Haas Op 6 april zijn er vier Hazen waargenomen.

6. DANKZEGGING

Hierbij dank ik Jan Roodhart (beheerder Natuurmonumenten), hij was behulpzaam bij het leveren van informatie over de landen aan de Eem.

7. GERAADPLEEGDE LITERATUUR

Beusekom, R. van, P. Huigen, F. Hustings, K. de Pater & T. Thissen (Red.) 2005.
Rode lijst van de Nederlandse broedvogels. Tirion, Baarn.

Van Dijk A.J. & Boele A. 2011.
Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON Vogelonderzoek
Nederland, Nijmegen.

Houten, M. van, 2013.
Resultaten van broedvogelinventarisaties in binnen- en buitendijkse terreinen
van Natuurmonumenten bij rivier de Eem in 2013. Vogelwerkgroep Het Gooi
en Omstreken, Uitgave 222, Hilversum.

BIJLAGEN

- Bijlage 1 Soorten en territoria van broedvogels van de Buitenvaart Noord in 2014, 2013, 2012, 2011, 2010, 2009, 2008, 2007, 2006, 2005, 2004, 2003 en 2002.
- Bijlage 2 Soorten en territoria van broedvogels van de Buitenvaart Zuid in 2014, 2013, 2012, 2011, 2010, 2009, 2008, 2007, 2006 en 2005.
- Bijlage 3 Soorten en territoria van broedvogels van de Zwarte Noord in 2014, 2013, 2012, 2011, 2010, 2009, 2008, 2007 en 2006.
- Bijlage 4 Soorten en territoria van broedvogels van de Bruggematen in 2014, 2013, 2012, 2011, 2010, 2009 en 2008.
- Bijlage 5 Soorten en territoria van broedvogels van de Wolkenberg in 2014, 2013, 2012, 2011, 2010 en 2009.
- Bijlage 6 Territoriakaarten per soort in 2014.
- Buitenvaart Noord
 - Buitenvaart Zuid
 - Zwarte Noord
 - Bruggematen
 - Wolkenberg

Bijlage 1

Soorten en territoria van broedvogels van de Buitenvaart Noord in 2014, 2013, 2012, 2011, 2010, 2009, 2008, 2007, 2006, 2005, 2004, 2003 en 2002. Voor aantallen vóór 2002: zie Van Houten 2011.

Soort	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002
Knobbelzwaan	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Grauwe Gans	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bergeend	1	-	2	-	1	2	-	2	2	2	1	5	4
Krakeend	4	2	2	2	1	1	2	1	-	2	1	-	1
Wintertaling	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-
Wilde Eend	-	2	6	-	3	2	4	1	5	3	2	8	5
Zomertaling	1	-	-	1	-	-	-	-	2	1	-	-	1
Slobeend	2	-	2	1	-	1	1	2	2	5	1	1	3
Kuifeend	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
Waterhoen	1	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Meerkoet	6	3	3	10	7	9	12	4	10	15	12	14	15
Scholekster	2	-	2	1	1	1	2	-	1	3	2	3	1
Kluut	9	11	8	4	1	5	-	7	1	-	-	4	3
Kleine Plevier	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Kievit	10	10	12	7	5	7	5	7	8	13	8	12	11
Kemphaan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Grutto	18	10	12	10	11	8	6	10	8	8	4	10	12
Tureluur	5	2	5	2	2	4	3	3	4	9	2	6	6
Veldleeuwerik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1
Graspieper	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1
Witte Kwikstaart	-	-	1	1	1	2	2	2	2	6	1	2	1
Blauwborst	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
Merel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Kleine Karekiet	3	-	2	2	5	7	10	3	2	4	5	4	6
Rietgors	2	1	2	2	2	4	5	2	2	6	6	8	8
Aantal Territoria	66	42	59	43	40	54	53	45	50	82	49	80	82
Aantal Soorten	15	9	13	12	12	14	12	13	14	18	16	15	19

Bijlage 2

Soorten en territoria van broedvogels van de Buitenvaart Zuid in 2014, 2013, 2012, 2011, 2010, 2009, 2008, 2007, 2006 en 2005.

Soort	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Fuut	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-
Knobbelzwaan	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Kolgans	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Grauwe Gans	3	-	1	2	2	-	-	-	-	1
Soepgans	-	7	2	1	-	2	-	-	-	7
Canadese Gans	2	4	-	3	-	1	1	-	-	1
Bergeend	-	1	2	2	3	1	-	2	1	-
Smient	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Krakeend	2	3	6	3	4	1	5	3	4	1
Wintertaling	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
Wilde Eend	4	1	5	8	4	9	8	6	10	10
Zomertaling	-	-	1	-	-	-	-	2	1	-
Slobeend	3	1	2	1	1	3	2	2	2	-
Kuifeend	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Waterral	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Waterhoen	-	-	-	-	-	1	-	1	2	1
Meerkoet	4	5	11	7	10	10	7	11	15	15
Scholekster	5	3	4	5	5	4	5	3	5	8
Kievit	14	16	20	21	14	9	17	17	10	18
Grutto	20	11	11	26	16	19	13	10	11	17
Tureluur	9	5	7	5	8	6	8	6	10	12
Graspieper	-	-	-	2	1	-	-	2	1	1
Witte Kwikstaart	1	2	3	2	2	2	2	3	3	3
Rietzanger	2	1	-	-	2	2	-	-	-	-
Bosrietzanger	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Kleine Karekiet	2	3	4	-	2	8	3	-	5	3
Rietgors	2	2	1	-	3	2	1	1	1	2
Aantal Territoria	75	66	81	88	78	82	73	71	84	103
Aantal Soorten	16	16	16	14	16	18	13	16	18	18

Bijlage 3

Soorten en territoria van broedvogels van de Zwarte Noord in 2014, 2013, 2012, 2011, 2010, 2009, 2008, 2007 en 2006.

Soort	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Grauwe Gans	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Canadese Gans	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Knobbelzwaan	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Bergeend	-	-	1	-	-	1	-	1	-
Krakeend	2	1	3	1	3	2	1	1	1
Wintertaling	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Wilde Eend	1	1	3	2	3	2	3	3	3
Zomertaling	1	-	-	-	1	-	-	1	1
Slobeend	1	3	3	3	3	2	1	1	1
Kuifeend	1	3	2	-	-	-	1	-	1
Waterhoen	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Meerkoet	5	4	7	9	16	14	19	15	17
Scholekster	2	3	1	4	2	1	1	1	1
Kluut	-	-	-	1	1	1	1	-	-
Kievit	8	13	16	11	11	11	17	12	9
Grutto	18	16	17	14	19	9	12	11	16
Tureluur	7	5	6	4	7	7	6	1	3
Veldleeuwerik	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Witte Kwikstaart	-	1	2	-	1	1	1	-	2
Rietgors	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Aantal Territoria	47	52	62	49	67	52	64	48	56
Aantal Soorten	11	12	12	9	11	12	12	11	12

Bijlage 4

Soorten en territoria van broedvogels van de Bruggematen in 2014, 2013, 2012, 2011, 2010, 2009 en 2008.

Soort	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Kolgans	1	-	1	1	1	1	-
Nijlgans	-	-	-	1	-	-	-
Krakeend	-	1	1	-	1	-	-
Wintertaling	-	-	-	1	-	-	-
Wilde Eend	1	1	3	2	2	1	-
Buizerd	-	-	-	-	1	-	-
Meerkoet	6	2	3	2	2	2	2
Scholekster	2	1	2	1	1	1	1
Kievit	7	7	8	14	15	10	13
Grutto	5	5	4	5	5	4	3
Tureluur	3	4	3	5	5	3	3
Witte Kwikstaart	-	-	2	1	-	-	-
Merel	-	-	-	1	-	-	-
Tjiftjaf	-	-	1	1	-	-	-
Zwarte Kraai	-	-	1	-	-	-	1
Aantal Territoria	25	21	29	35	33	22	23
Aantal Soorten	7	7	11	12	9	7	6

Bijlage 5

Soorten en territoria van broedvogels van de Wolkenberg in 2014, 2013, 2012, 2011, 2010 en 2009.

Soort	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Knobbelzwaan	1	-	-	-	-	-
Grauwe Gans	-	-	-	-	-	1
Canadese Gans	-	2	3	1	2	1
Krakeend	-	1	1	-	-	-
Wilde Eend	1	2	3	2	6	4
Slobeend	-	-	-	1	1	-
Fazant	1	-	-	-	-	1
Waterral	1	-	-	-	-	-
Waterhoen	1	-	-	-	-	1
Meerkoet	4	3	4	4	5	3
Scholekster	-	1	-	1	1	1
Kievit	-	3	2	1	2	1
Watersnip	-	-	-	1	-	-
Houtduif	-	-	-	1	-	-
Witte Kwikstaart	-	-	1	-	-	-
Blauwborst	-	-	-	1	-	-
Merel	1	1	-	1	1	-
Kleine Karekiet	-	-	3	4	2	3
Rietgors	3	1	2	2	2	3
Aantal Territoria	13	14	19	20	22	18
Aantal Soorten	8	8	8	12	9	9

Bijlage 6 Territoriakaarten per soort in 2014

- Buitenvaart Noord
- Buitenvaart Zuid
- Zwarte Noord
- Bruggematen
- Wolkenberg

De verspreiding van de soorten wordt weergegeven door middel van stippenkaarten, waarbij elke stip globaal de ligging van het territorium aanduidt.

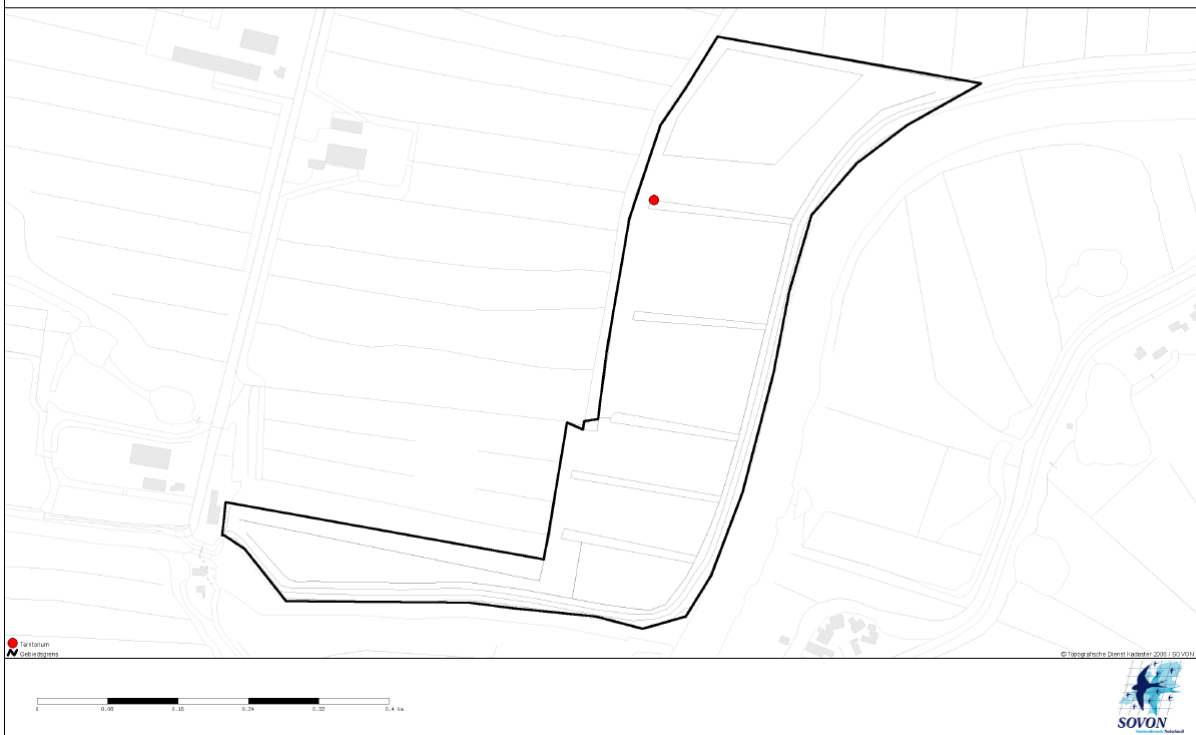
BMP 2014 - Telgebieden NM Eem: Buitenvaart Noord

Knobbelzwaan 1 territoria

BMP 2014 - Telgebieden NM Eem: Buitenvaart Noord

Grauwe Gans 1 territoria

BMP 2014 - Telgebieden NM Eem: Buitenvaart Noord

Bergeend 1 territoria

BMP 2014 - Telgebieden NM Eem: Buitenvaart Noord

Krakeend 4 territoria

BMP 2014 - Telgebieden NM Eem: Buitenvaart Noord

Slobeend 2 territoria

BMP 2014 - Telgebieden NM Eem: Buitenvaart Noord

Zomertaling 1 territoria

BMP 2014 - Telgebieden NM Eem: Buitenvaart Noord

Waterhoen 1 territoria

BMP 2014 - Telgebieden NM Eem: Buitenvaart Noord

Meerkoet 6 territoria

BMP 2014 - Telgebieden NM Eem: Buitenvaart Noord

Scholekster 2 territoria

BMP 2014 - Telgebieden NM Eem: Buitenvaart Noord

Kluut 9 territoria

BMP 2014 - Telgebieden NM Eem: Buitenvaart Noord

Kievit 10 territoria

BMP 2014 - Telgebieden NM Eem: Buitenvaart Noord

Grutto 18 territoria

BMP 2014 - Telgebieden NM Eem: Buitenvaart Noord

Tureluur 5 territoria

BMP 2014 - Telgebieden NM Eem: Buitenvaart Noord

Kleine Karekiet 3 territoria

BMP 2014 - Telgebieden NM Eem: Buitenvaart Noord

Rietgors 2 territoria

BMP 2014 - Buitenvaart Zuid

Fuut 1 territoria

Territorium
Gemeenschap

© Topografische Dienst Kadaster 2011 / SOVON

BMP 2014 - Buitenvaart Zuid

Grauwe Gans 3 territoria

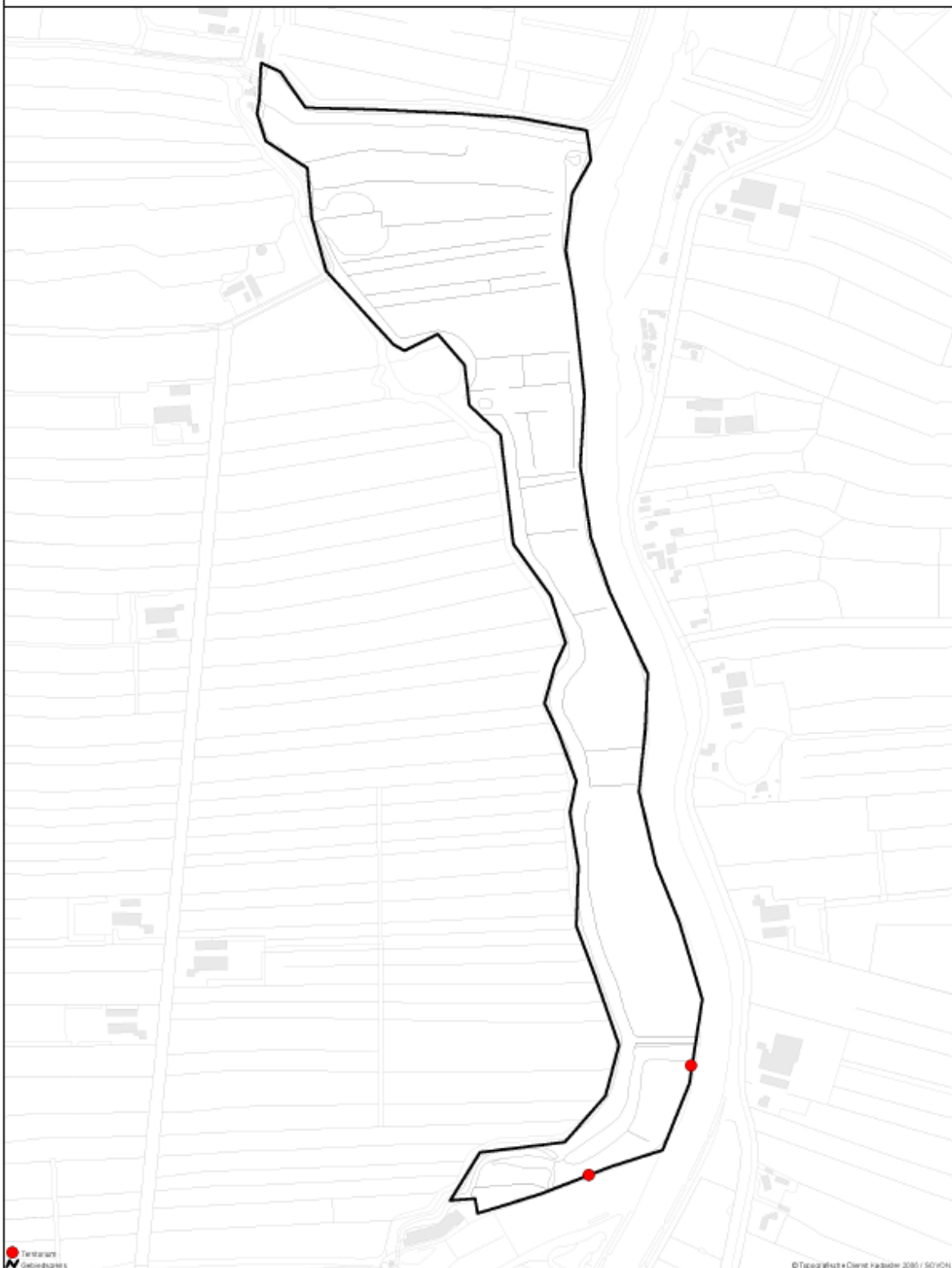
Terstap
Gemeenschap

© Topografische Dienst Kadaster 2008 / SOVON

BMP 2014 - Buitenvaart Zuid

Canadese Gans 2 territoria

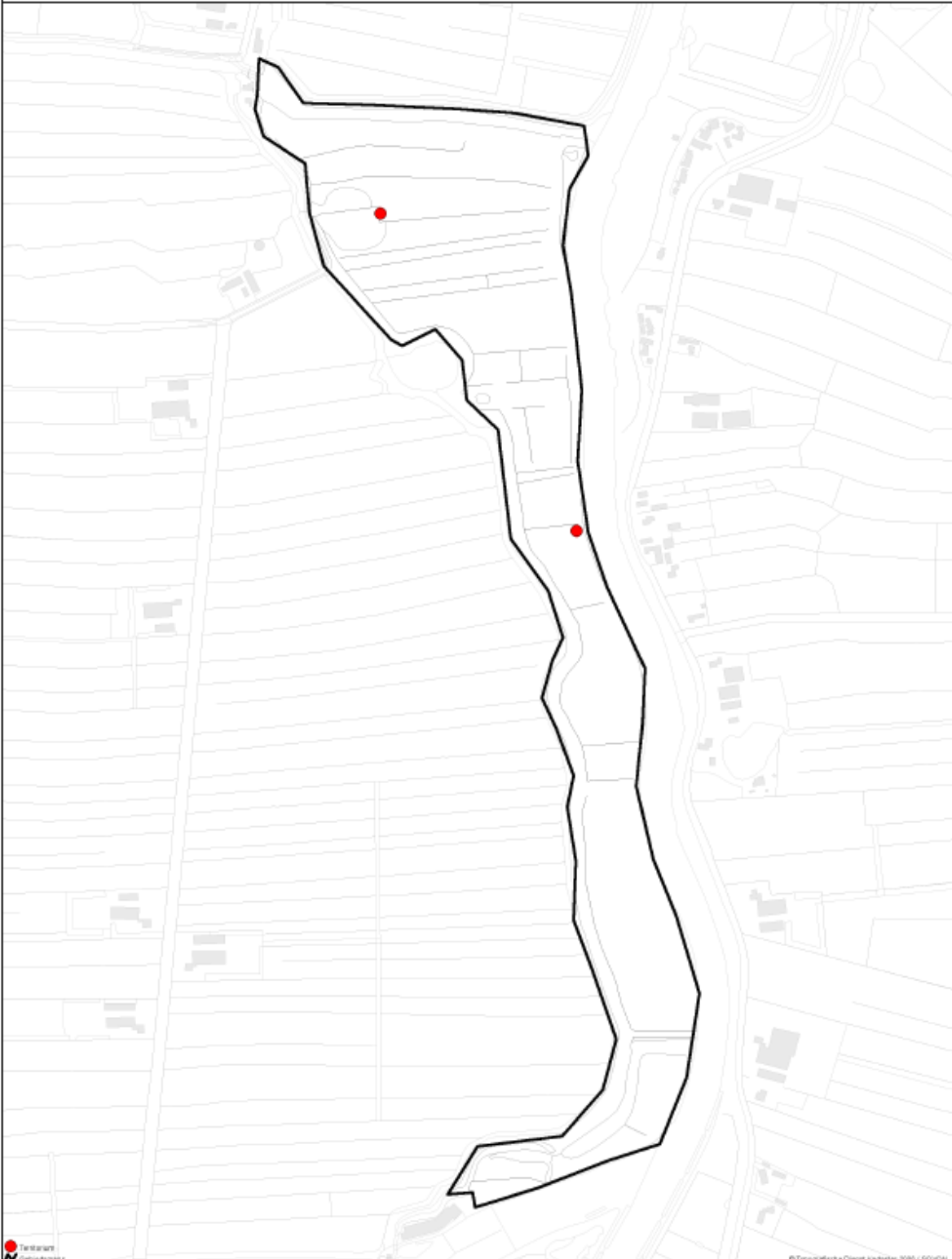
Terrestrisch
Natuurwetenschapen

© Topografie & Dienst Kadaster 2001 / SOVON

BMP 2014 - Buitenvaart Zuid

Krakeend 2 territoria

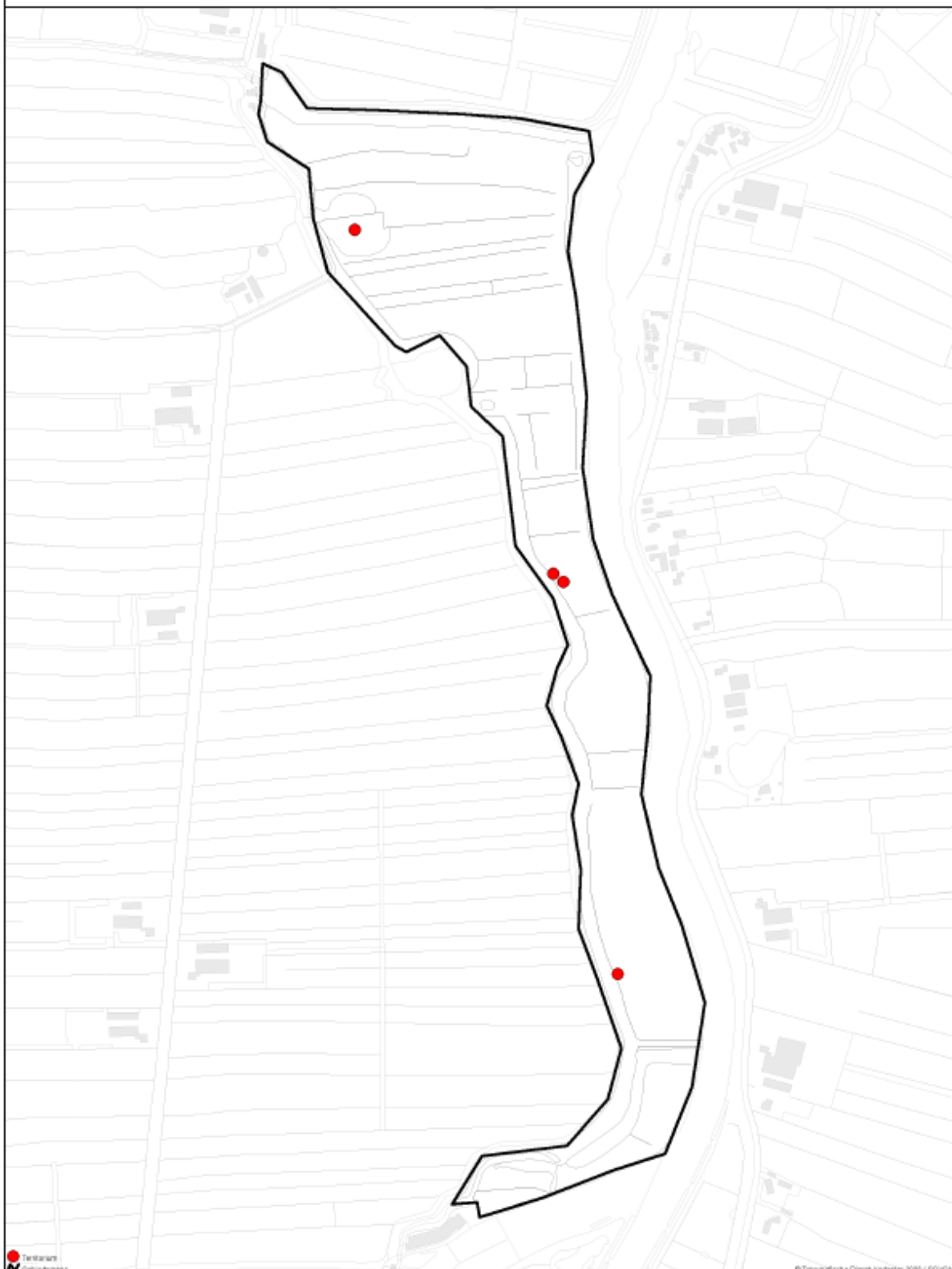
Territoria
Geevingsplan

©Tijdschrift «Dier» nummer 200 / 01/04

BMP 2014 - Buitenvaart Zuid

Wilde Eend 4 territoria

Territoria
Gedragsoorten

© Topografie en Cadastre Kadaster 2001 / SOVON

BMP 2014 - Buitenvaart Zuid

Slobeend 3 territoria

Territorium
Waternatuur

© Topografische Dienst nabode 2001 / 501054

BMP 2014 - Buitenvaart Zuid

Kuifeend 1 territoria

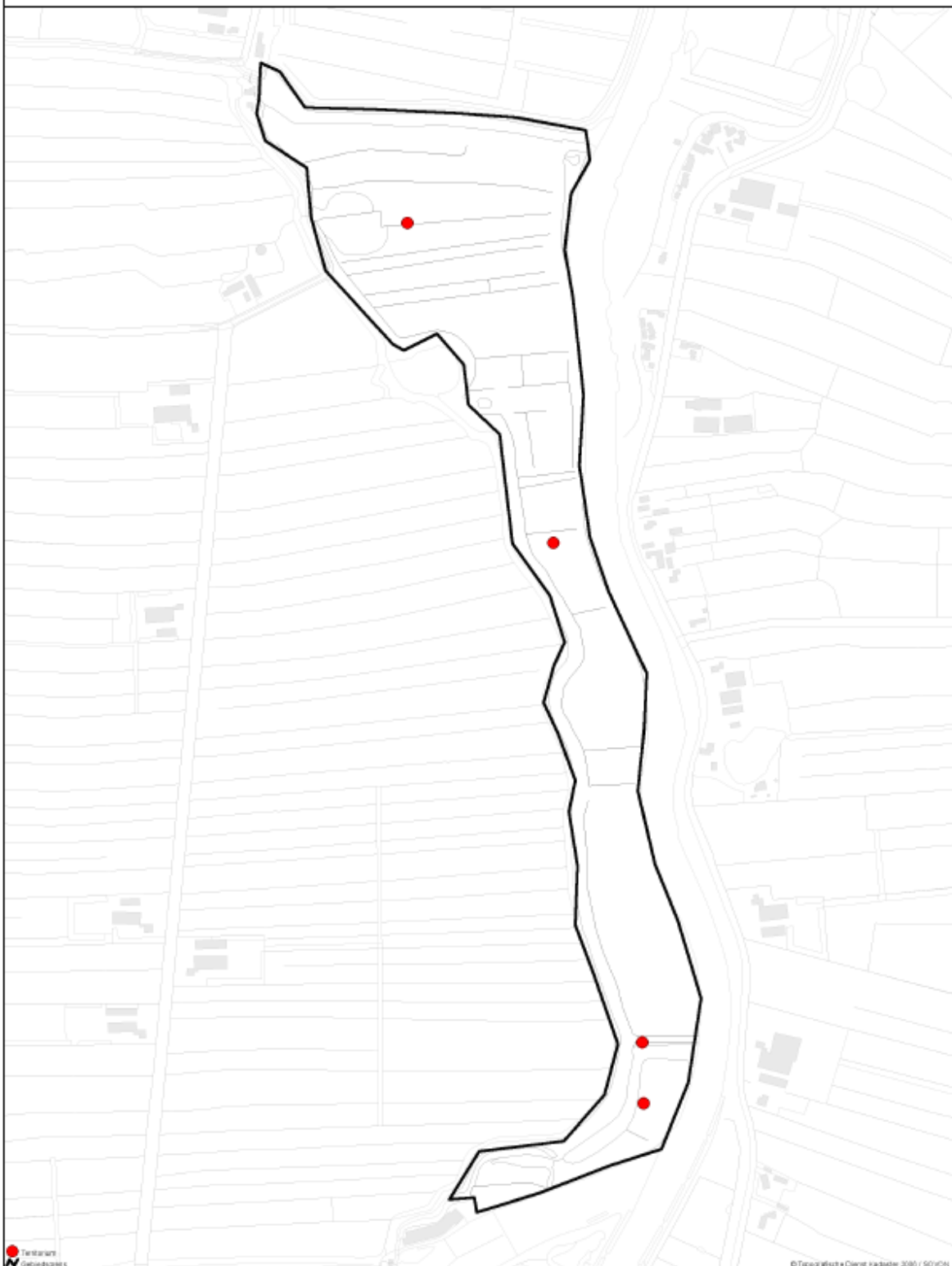
territorium
metabologen

© Topografische Dienst Kadaster 2006 / SOVON

BMP 2014 - Buitenvaart Zuid

Meerkoet 4 territoria

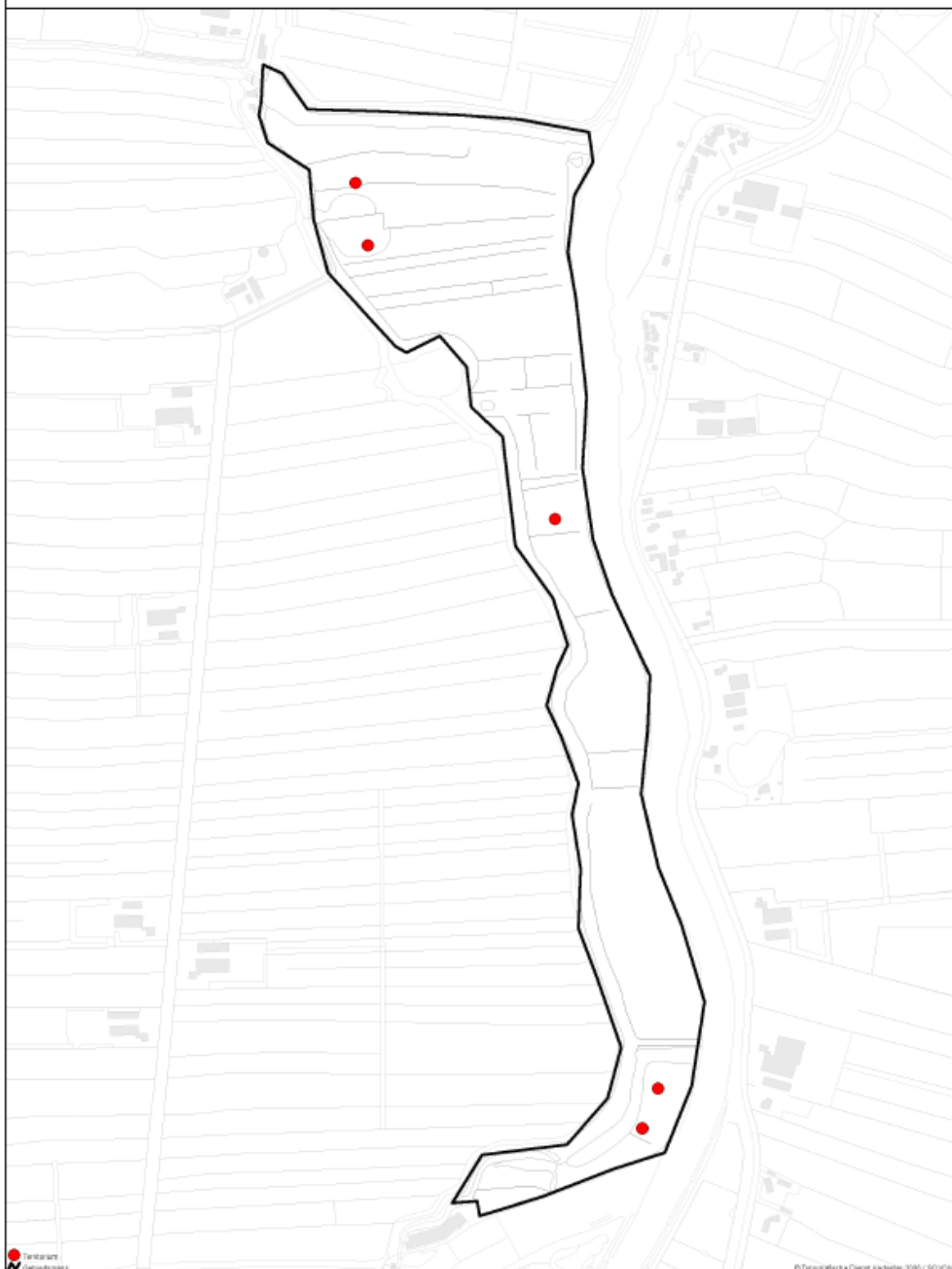
Centraal
Natuuragentschap

© Topografische Dienst Kadaster 2001/2004

BMP 2014 - Buitenvaart Zuid

Scholekster 5 territoria

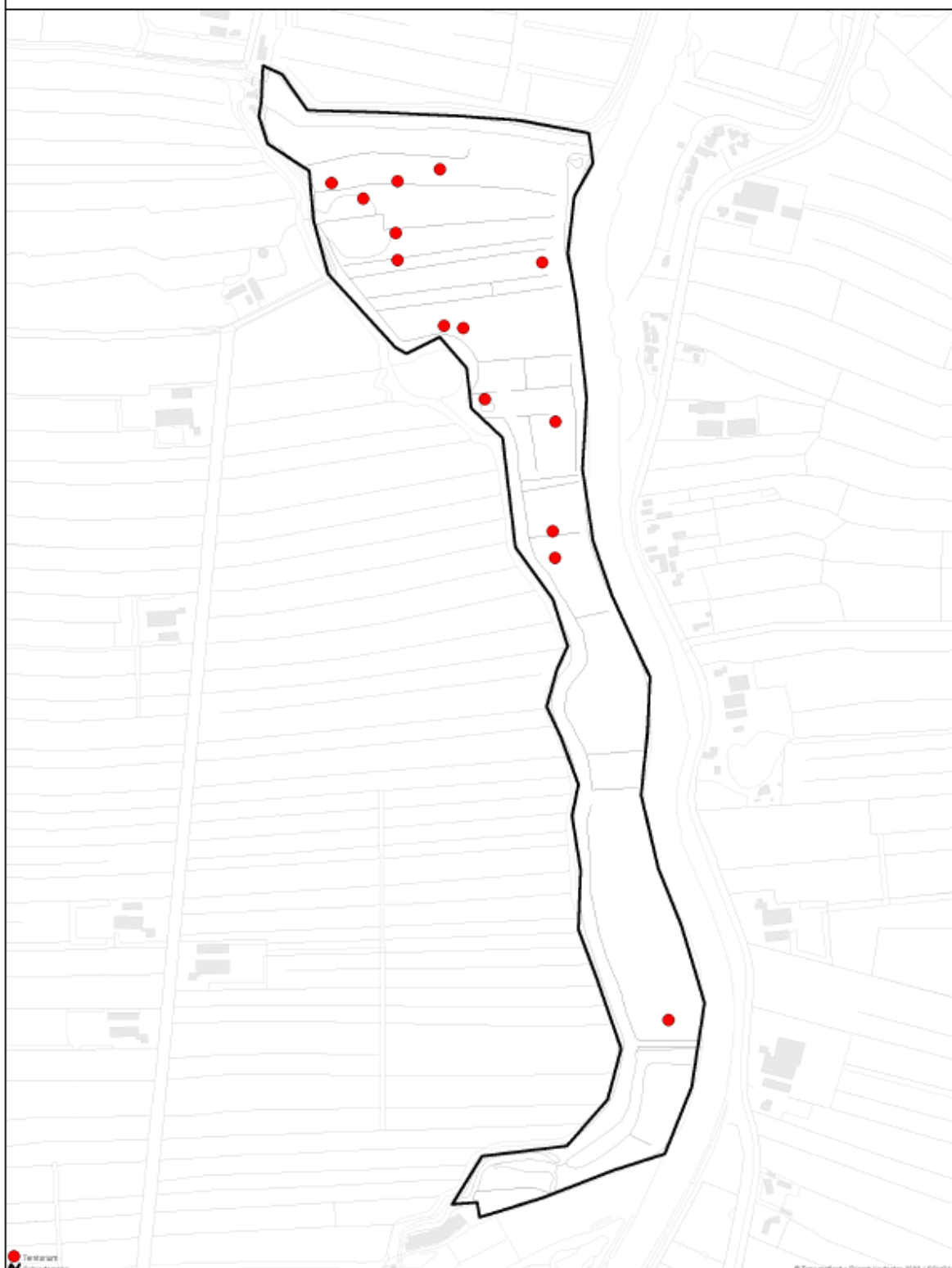
• Territorium
N Natuurduur

© Topografische Dienst Kadaster 2001 / SOVON

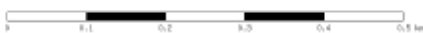
BMP 2014 - Buitenvaart Zuid

Kievit 14 territoria

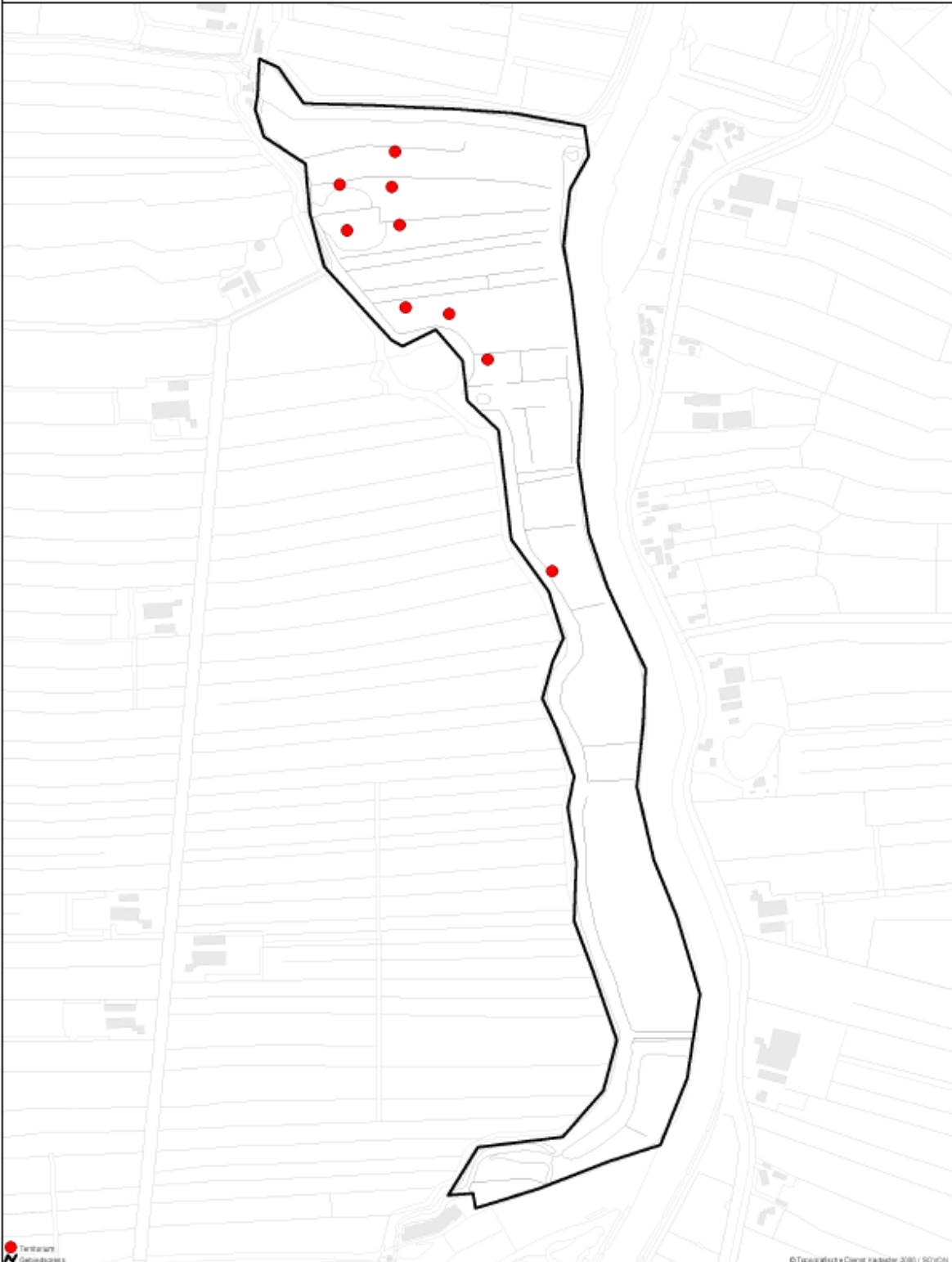
Territorium
Gedroegd gebied

© Topografie & Cartografie 2001 / SOVON

BMP 2014 - Buitenvaart Zuid

Tureluur 9 territoria

 Territorium
 Gebiedsgrens

© Topografische Dienst Kadaster 2001 / 507505

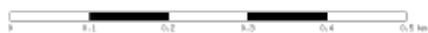
BMP 2014 - Buitenvaart Zuid

Witte Kwikstaart 1 territoria

Territoria
Gebiedsgegevens

© Topografische Dienst Kadaster 2001 / SOVON

BMP 2014 - Buitenvaart Zuid

Rietzanger 2 territoria

0 0,1 0,2 0,3 0,4 0,5 km

BMP 2014 - Buitenvaart Zuid

Kleine Karekiet 2 territoria

Verantwoord
Auteursgegevens

© Topografische Dienst Kadaster 2006 / SOVON

BMP 2014 - Buitenvaart Zuid

Rietgors 2 territoria

Territoria
Gevolgd

© Topografisch en Cadastreel Kadaster 2014 / SOVON

BMP 2014 - Telgebieden NM Eem: Zwarte Noord

Canadese Gans 1 territoria

BMP 2014 - Telgebieden NM Eem: Zwarte Noord

Krakeend 2 territoria

BMP 2014 - Telgebieden NM Eem: Zwarte Noord

Wilde Eend 1 territoria

BMP 2014 - Telgebieden NM Eem: Zwarte Noord

Zomertaling 1 territoria

BMP 2014 - Telgebieden NM Eem: Zwarte Noord
Slobeend 1 territoria

BMP 2014 - Telgebieden NM Eem: Zwarte Noord
Kuifeend 1 territoria

BMP 2014 - Telgebieden NM Eem: Zwarte Noord
Meerkoet 5 territoria

BMP 2014 - Telgebieden NM Eem: Zwarte Noord
Scholekster 2 territoria

BMP 2014 - Telgebieden NM Eem: Zwarte Noord

Kievit 8 territoria

BMP 2014 - Telgebieden NM Eem: Zwarte Noord

Grutto 18 territoria

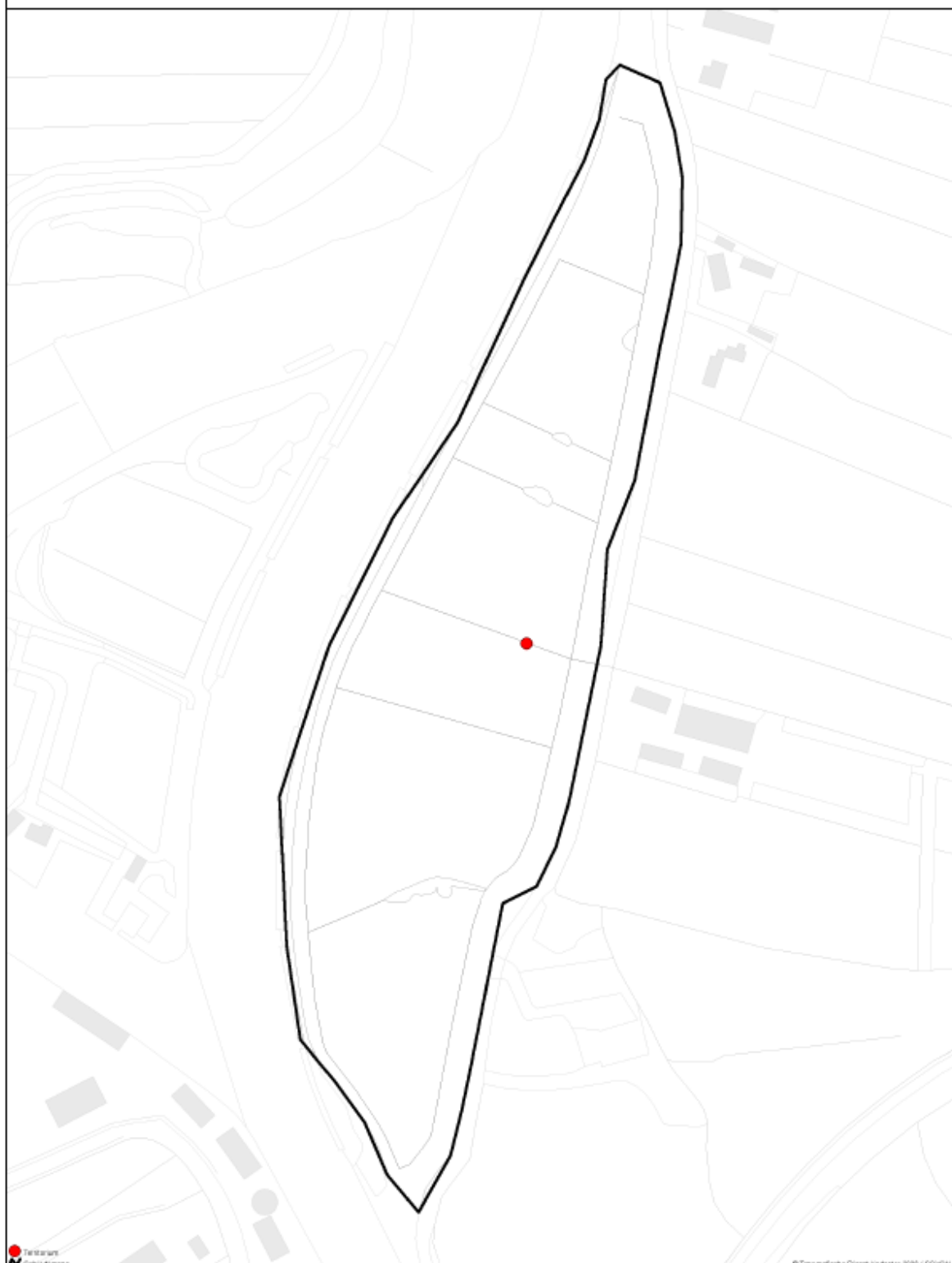
BMP 2014 - Telgebieden NM Eem: Zwarte Noord

Tureluur 7 territoria

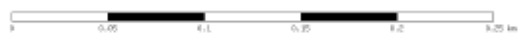
BMP 2014 - Bruggematen

Kolgans 1 territoria

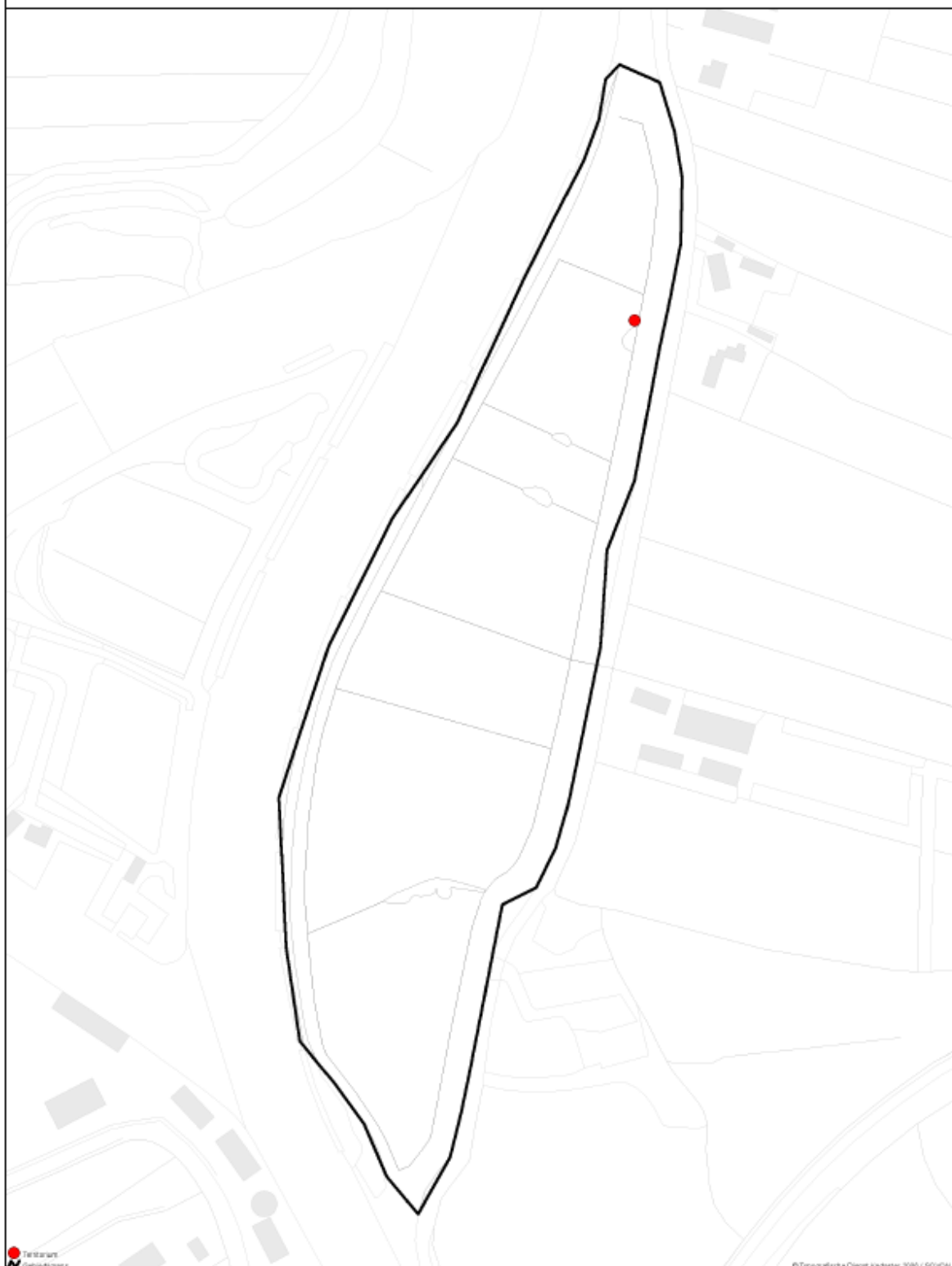
Territori
Grensgrens

©Tijpog afich + Client kadaster 2001 / SOVON

BMP 2014 - Bruggematen

Wilde Eend 1 territoria

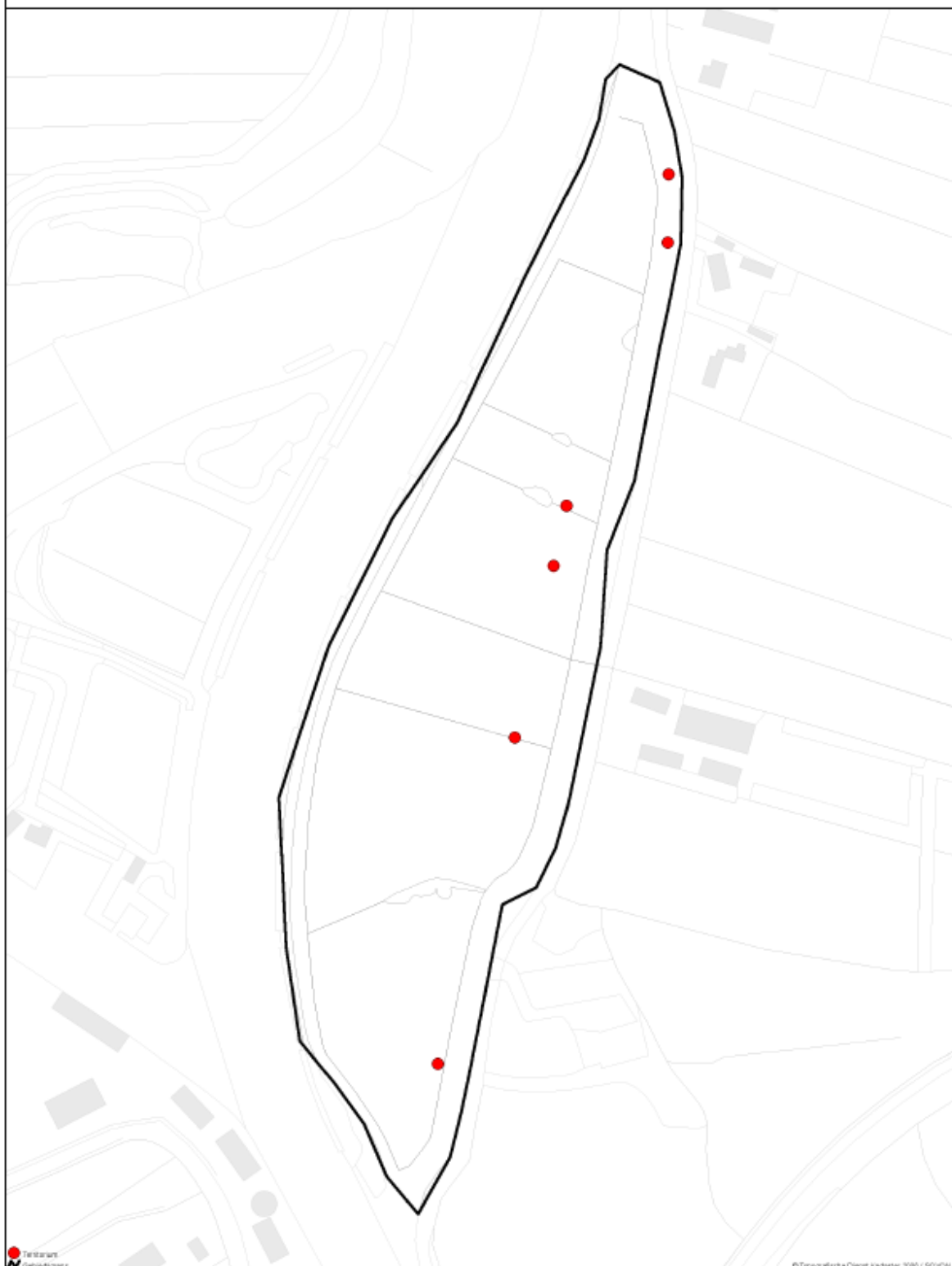
Territoria
Gevolgd

© Topografisch Dienst Kadaster 2005 / SOVON

BMP 2014 - Bruggematen

Meerkoet 6 territoria

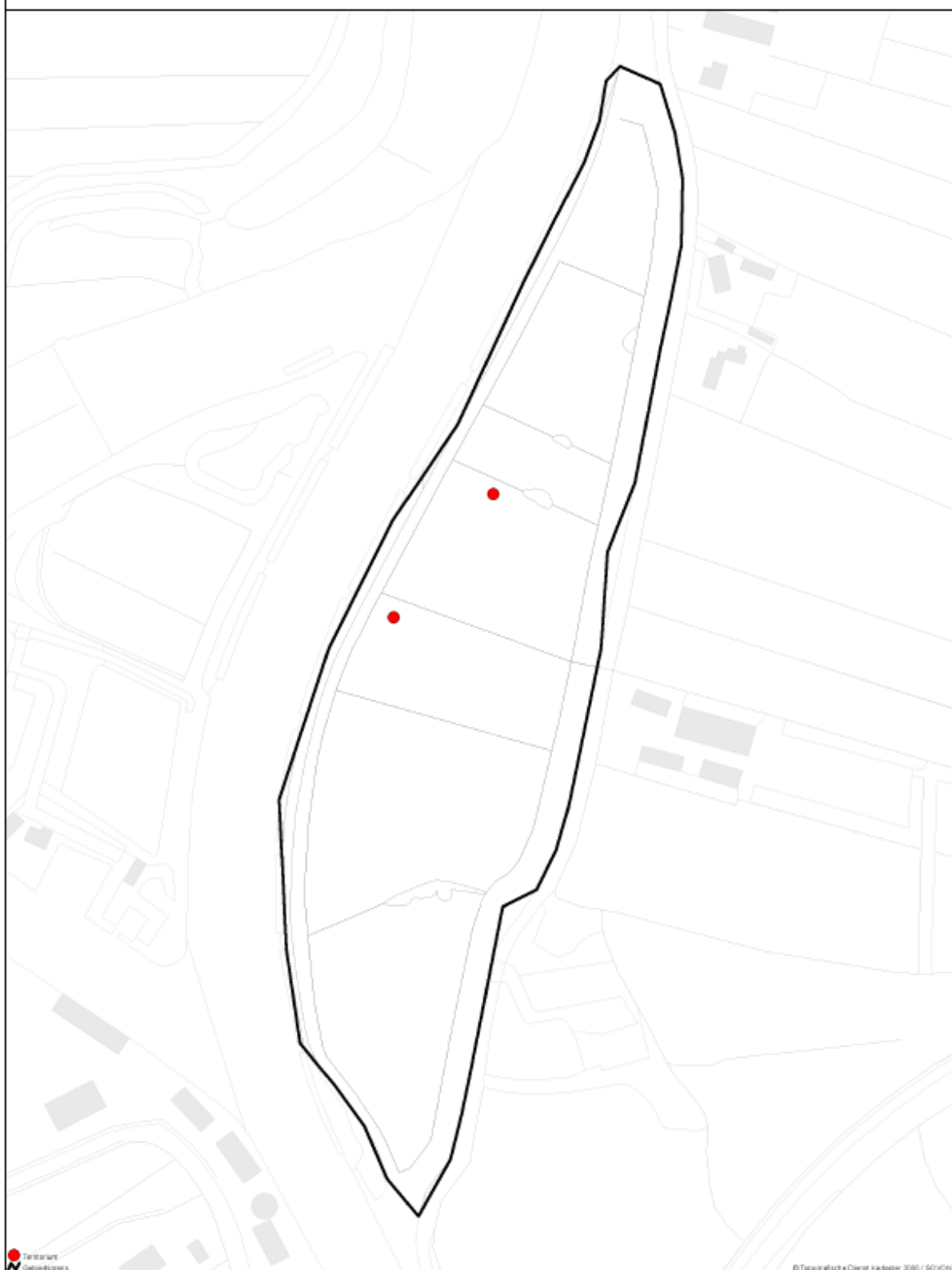
Territoria
Gedistribueerd

© Topografische Dienst Kadaster 2006 / SOVON

BMP 2014 - Bruggematen

Scholekster 2 territoria

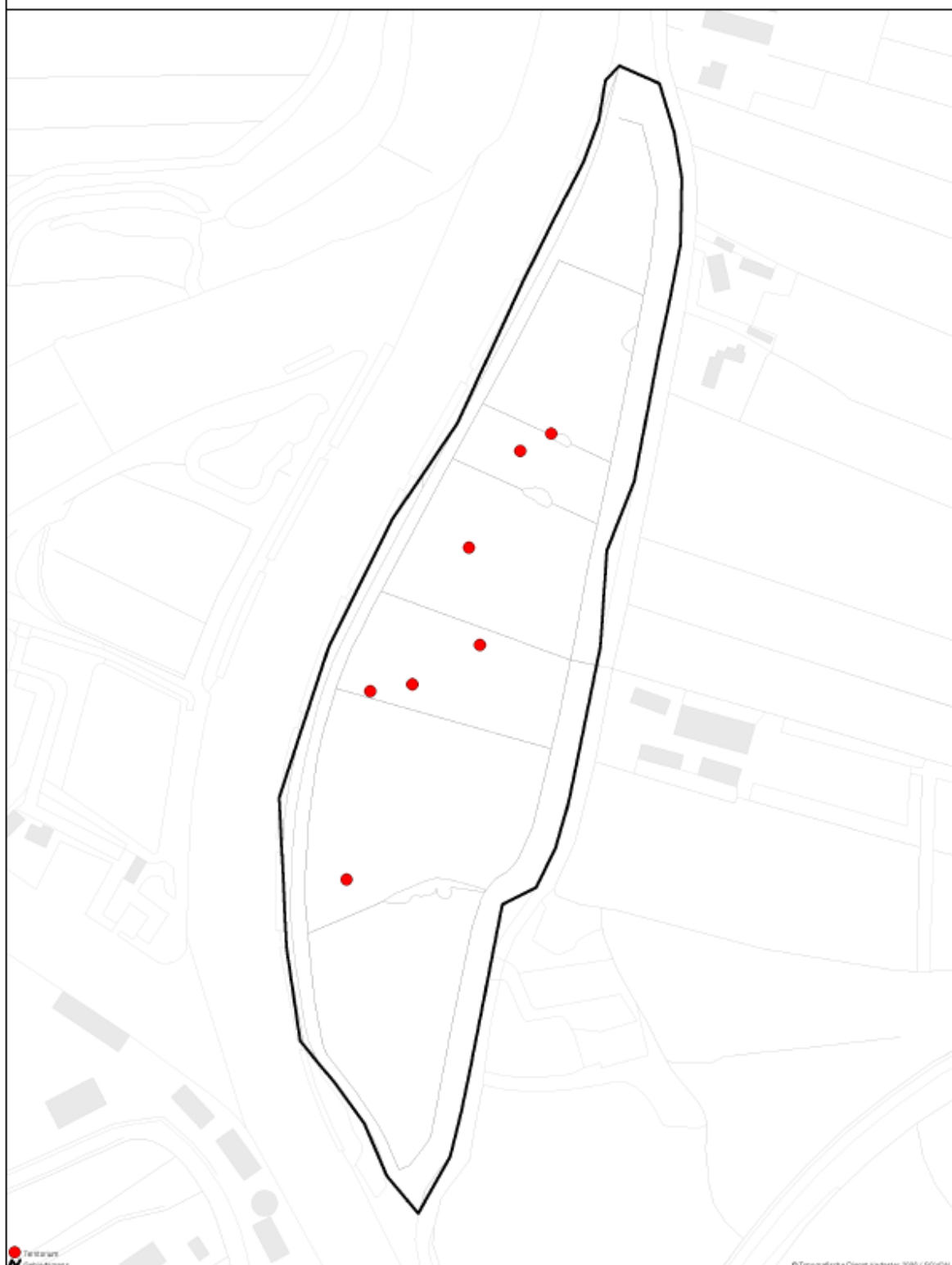
Territorium
Gevolgdig

© Topografische Dienst Kadaster 2001 / SOVON

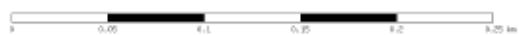
BMP 2014 - Bruggematen

Kievit 7 territoria

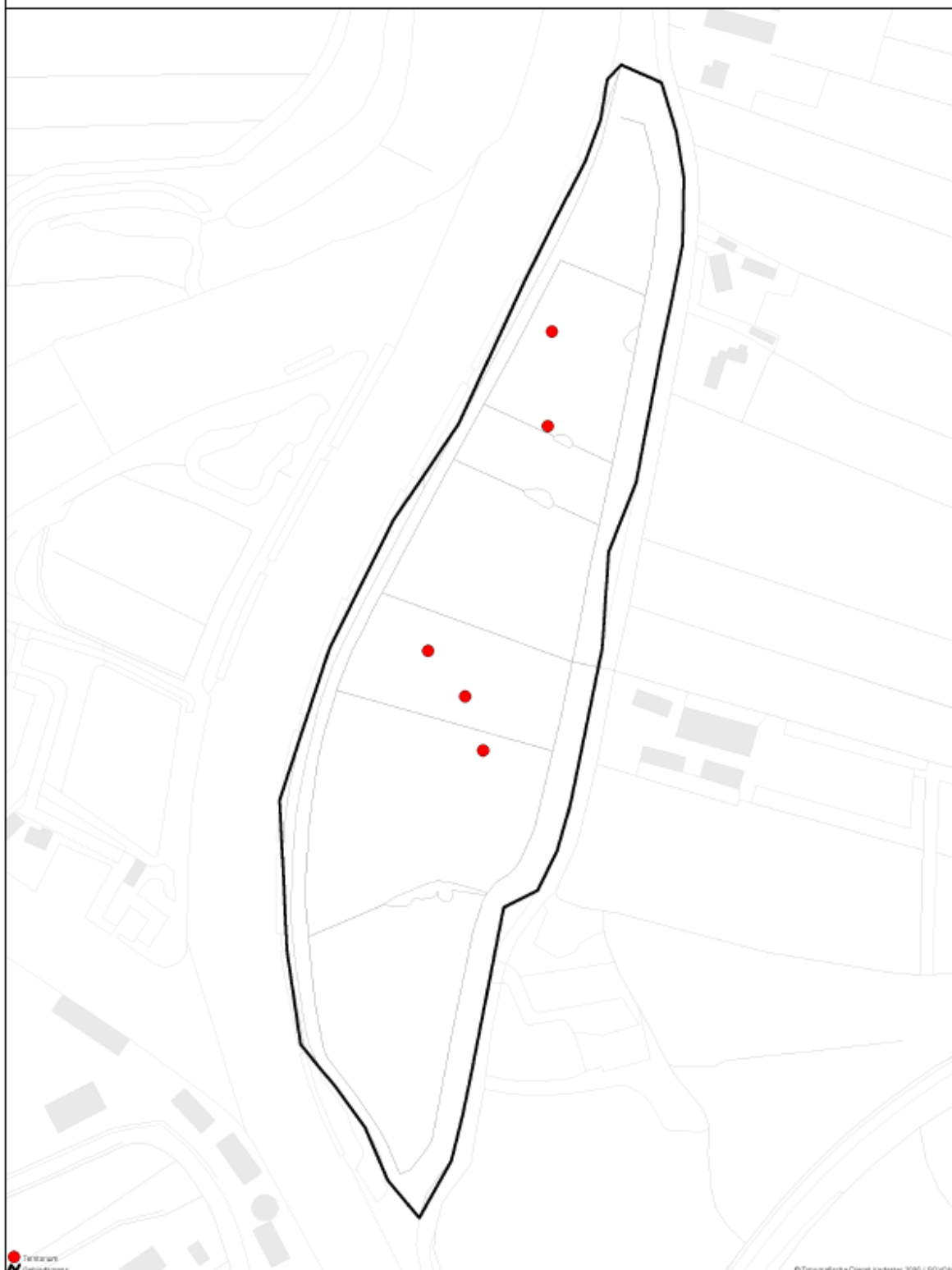
Territoria
Genesigant

©Tipografica Clienti kadaster 2001 / SOVO

BMP 2014 - Bruggematen

Grutto 5 territoria

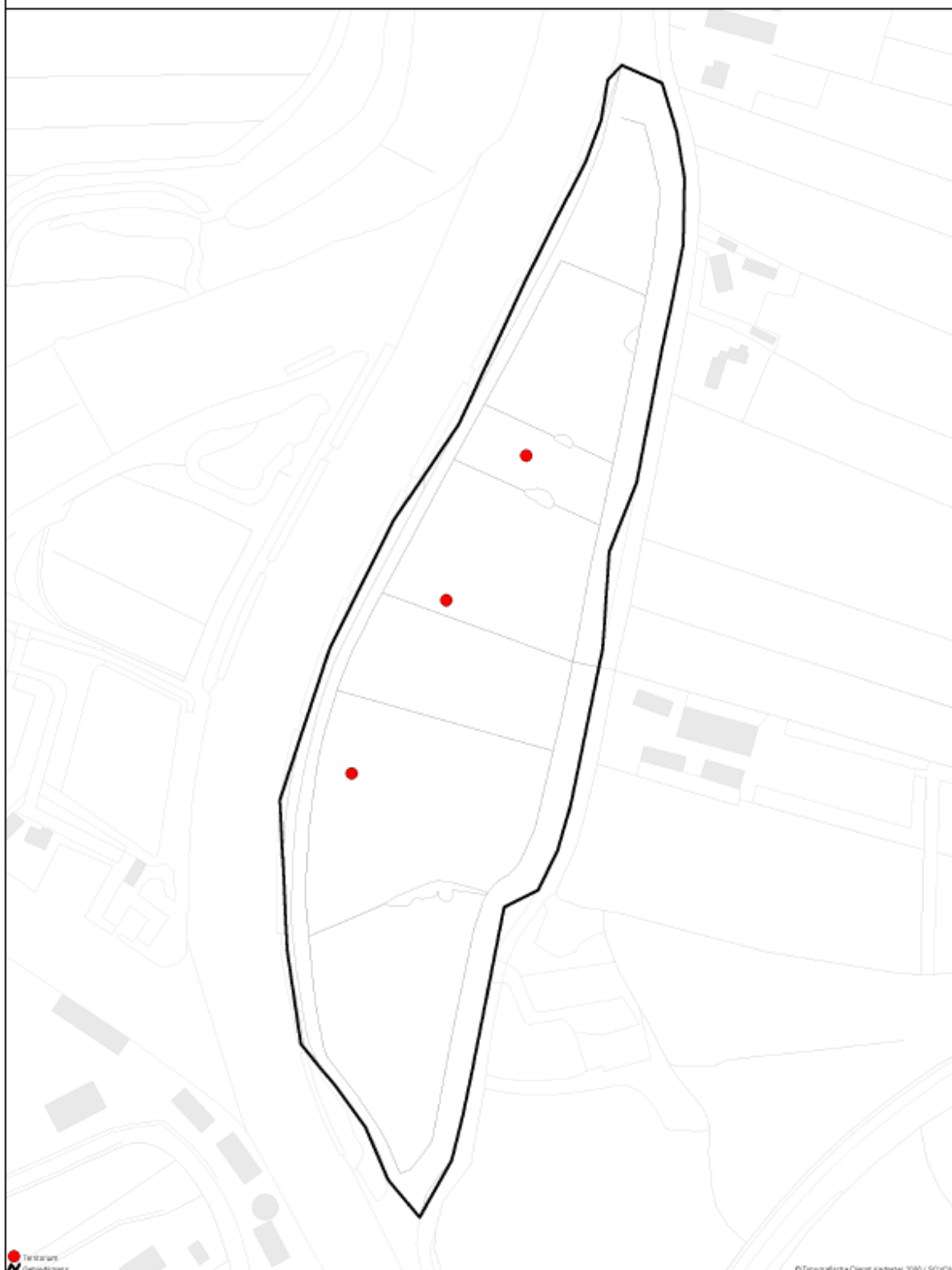
Wetters
Wetters

© Topografische Dienst Kadaster 2001 / 501014

BMP 2014 - Bruggematen

Tureluur 3 territoria

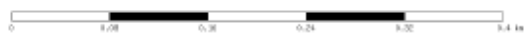
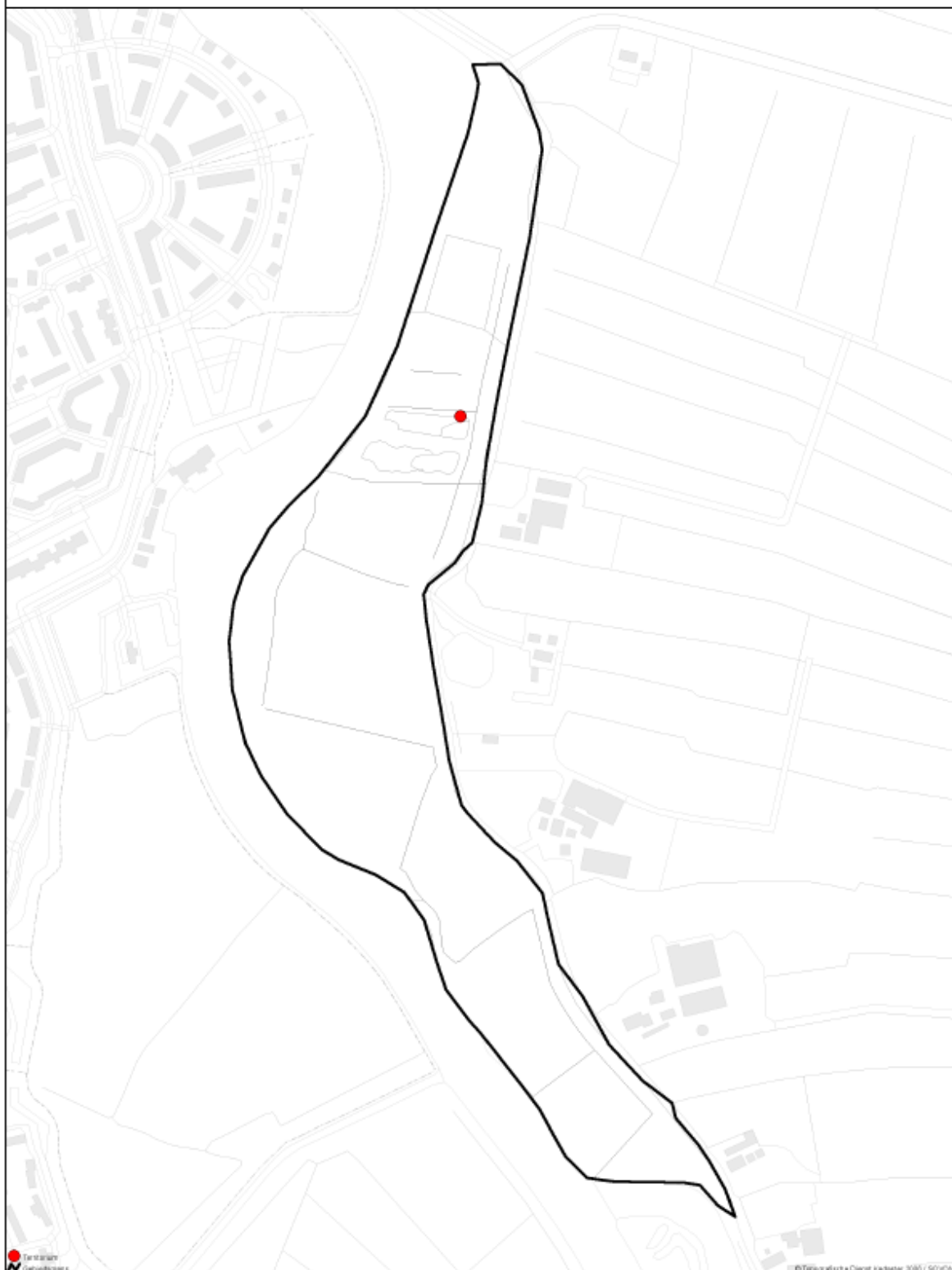
Terstam
Gemeenschap

© Topografische Dienst Kadaster 2001 / 501004

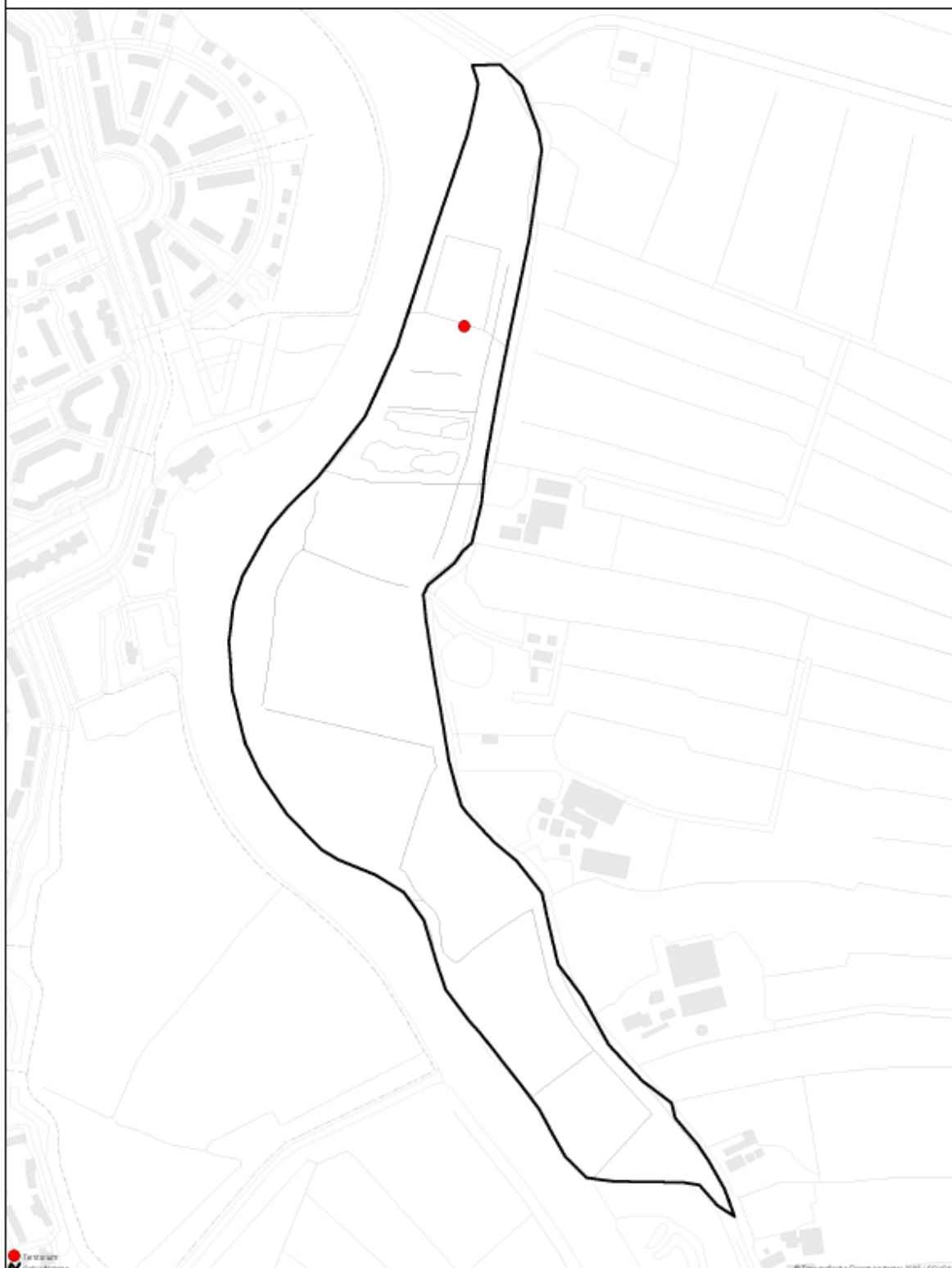
BMP 2014 - Wolkenberg

Knobbelzwaan 1 territoria

BMP 2014 - Wolkenberg

Wilde Eend 1 territoria

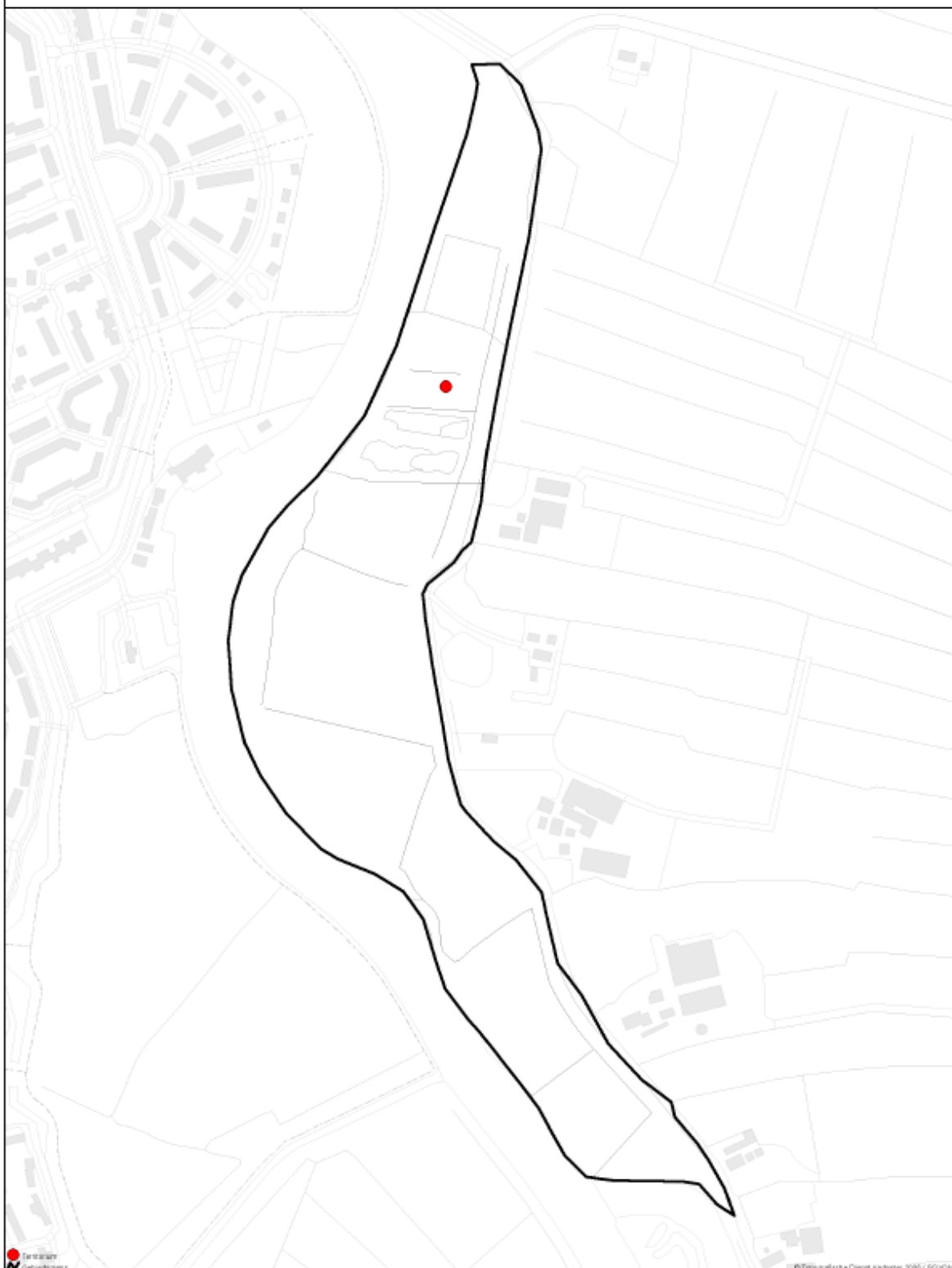
territorium
Wolkenberg

© Tjallingii & Dierckx 2014

BMP 2014 - Wolkenberg

Fazant 1 territoria

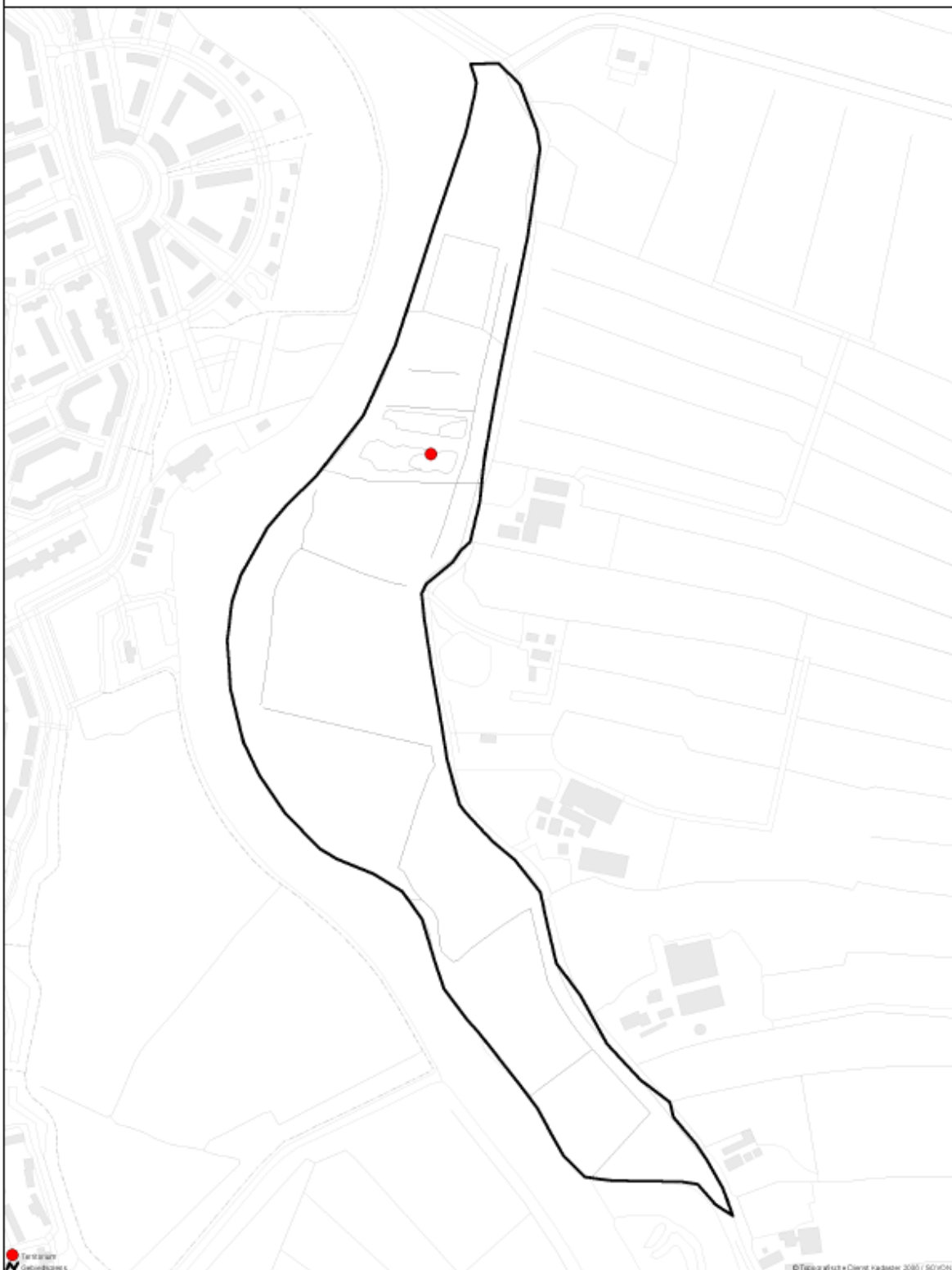

0 0,08 0,16 0,24 0,32 0,4 km

BMP 2014 - Wolkenberg

Waterral 1 territoria

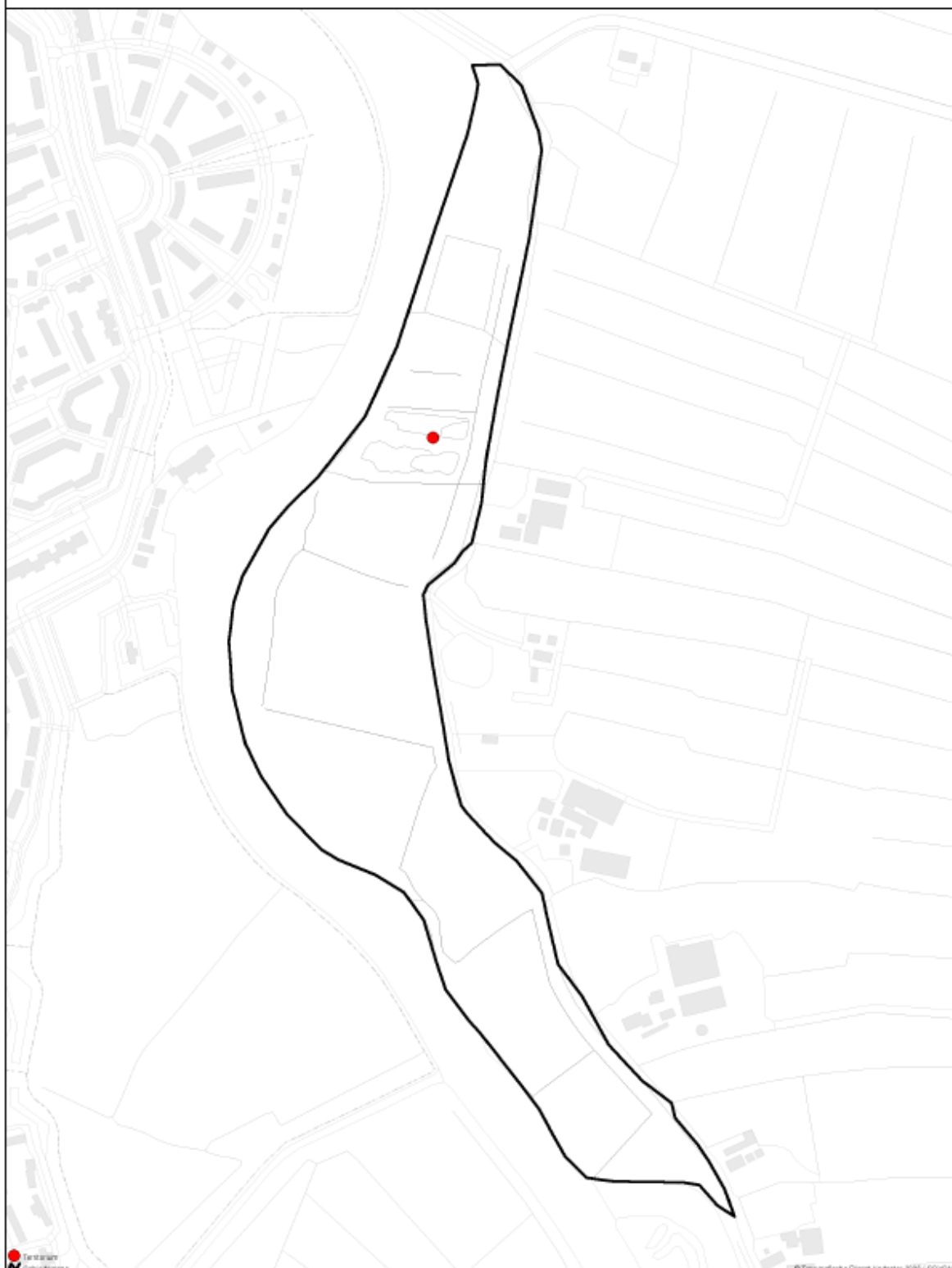
Amstelveen
Wolkenberg

© Tijl van der Horst / SOVON

BMP 2014 - Wolkenberg

Waterhoen 1 territoria

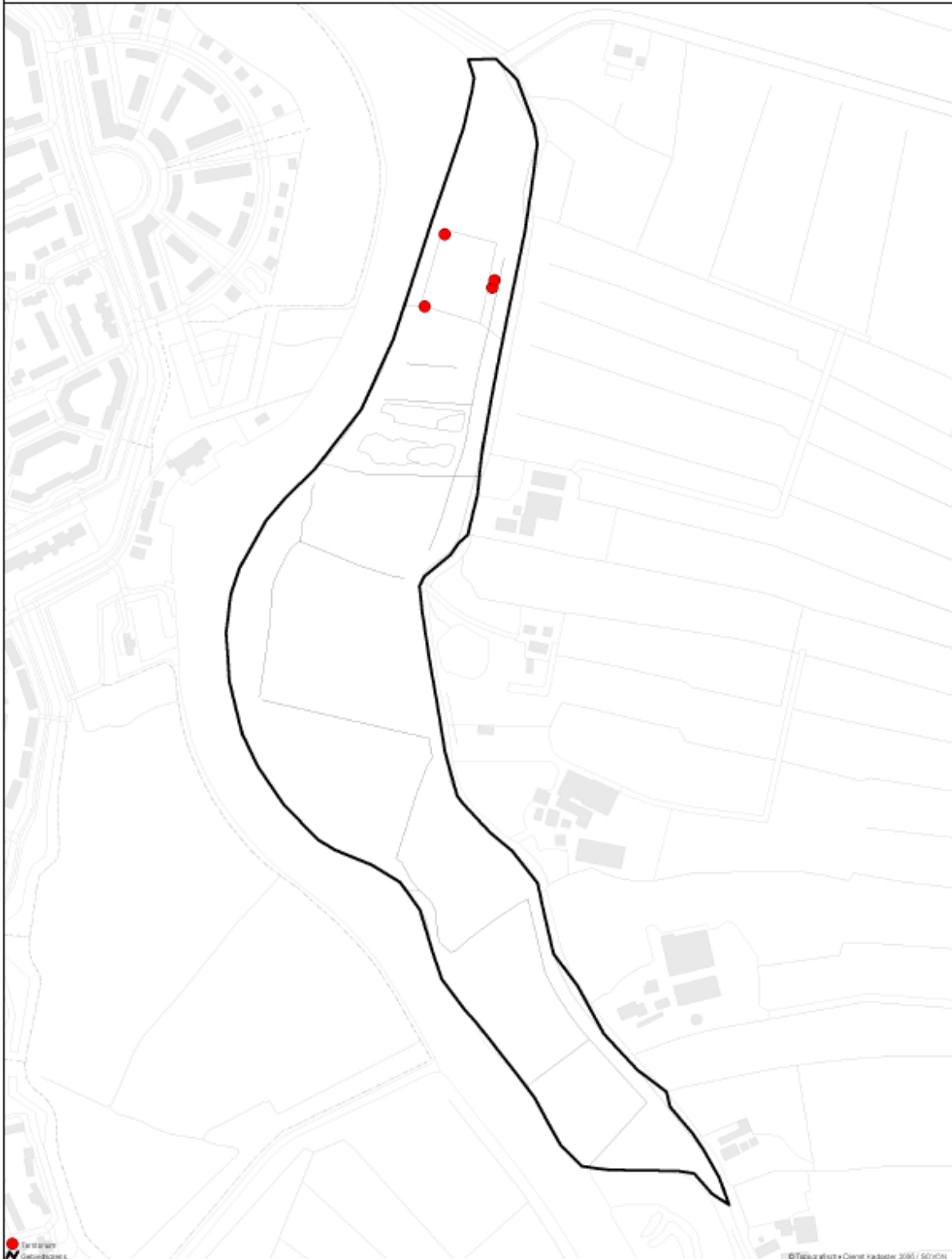
Territorij
Waterhoen 1

© Tjallingii & Dierckx 2014 / SOVO

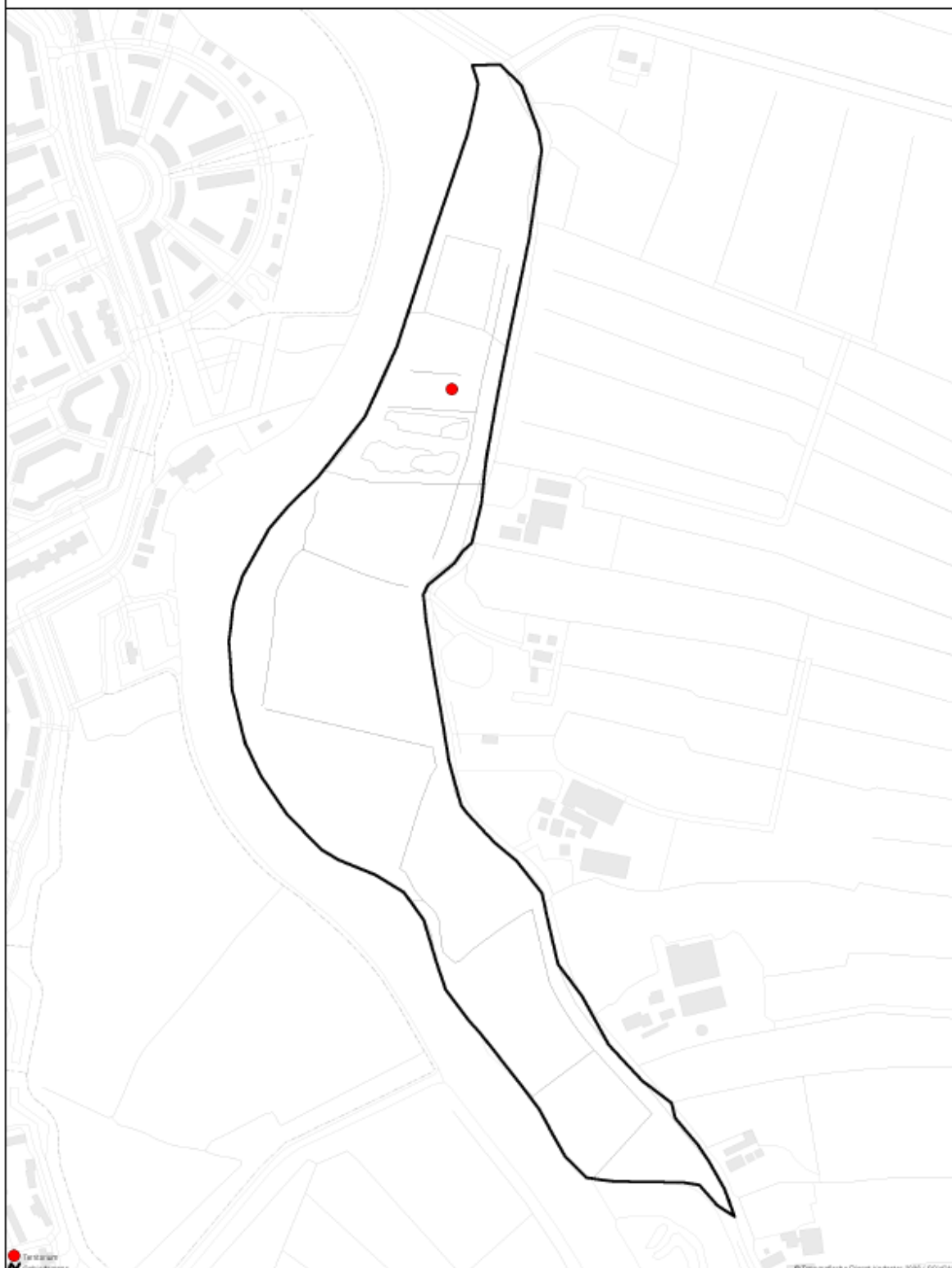
BMP 2014 - Wolkenberg

Meerkoet 4 territoria

BMP 2014 - Wolkenberg

Merel 1 territoria

Merel 1 territoria

© Tопографические Данные Яндекс.Спутник

BMP 2014 - Wolkenberg

Rietgors 3 territoria

Gepland
Gebiedsplan

© Tulp en Oude - Dienst Kadaster 2005 / SOVON

